

naša luč

1979

3

počasnik

kaj pa doma počnó?

Če tuji obiskovalec danes v Jugoslaviji izgovori besedo „samoupravljanje“, se začno njegovi jugoslovanski sobesedniki smejati. Beseda je prišla; kot se zdi, ob dobro ime. Vendar če večina podjetij v Jugoslaviji komaj lahko izplačuje z zakonom predpisane najmanjše plače, če je o delitvi dobička le malo-kje govor in če so vse „velike odločitve“ slej ko prej storjene nekje „zgoraj“ potem je od ljudstva težko zahtevati, da uradna gesla resno jemlje.

„Ure dolgo sedimo na sejah, a zares odločimo lahko morda le o preskrbi toaletnega papirja,“ je slišati malo pretirano, a vendar zadeto. Delavci po podjetjih so spoznali, da imajo od samoupravljanja korist le, če zamotane in komaj izvedljive predpise obidejo.

**FRANKFURTER
ALLGEMEINE ZEITUNG,**
11. januarja 1979.

...se odpira vprašanje dejavnosti med otroki naših delavcev, med tako imenovano drugo ali prej ali slej tudi tretjo generacijo zdomcev... Že skopi podatki o razširjenosti sredstev javnega obveščanja, ki jih uvrščamo med mladinska, so več kot zaskrbljujoči: 26 izvodov Mladine, 15 izvodov Pionirskega lista, 5 izvodov Pionirja, 35 izvodov Cicibana so številke, nad katerimi se velja temeljito zamisliti.

KOMUNIST, Ljubljana,
22. decembra 1978.

PET VLEČNIC IN SEDEŽNIC NA POHORJE — Danes lahko prevaža mariborsko Pohorje 9000 smučarjev na uro, kar pa je za hiter razmah smučarskega športa zadnje čase v tem delu Slovenije premalo. Zato načrtujejo gradnjo novih vlečnic in sedežnic. Tako je v načrtu gradnja pet novih vlečnic in ena dvosedežnica, ki bodo skupno zmogle 8000 smučarjev na uro.

NOVA PLOŠČA „JUGOSLAVIJA“ — Da bi obogatili turistično ponudbo, se je Turistična zveza Slovenije v sodelovanju s Turistično zvezo Jugoslavije odločila izdati veliko gramofonsko ploščo pod imenom „Jugoslavija“. Na plošči so najbolj priljubljene melodije narodne in zabavne glasbe Jugoslavije. To ploščo naj bi odkupila predvsem jugoslovanska potovalna zastopstva ter večje hotelske hiše ter jih poklonile svojim gostom.

KRIŽAJ DRUGI — Zmagovalec veleslaloma za svetovni pokal v Čeških Tatrah je bil Šved Ingemar Stenmark. Bojan Križaj je zasedel odlično drugo mesto, kar je doslej njegov največji uspeh v veleslalomu. Lep uspeh je dosegel tudi drugi slovenski zastopnik, mladi Boris Strel, ki je „pristal“ na dobrem osmem mestu, kar je nedvomno lep uspeh v konkurenci svetovne smučarske elite.

IZŠEL JE PRVI „MENTOR“ — Pri zvezi kulturnih organizacij Slovenije je pred kratkim izšla prva, poskusna številka leposlovne revije „Mentor“, ki je namenjena pisateljem začetnikom. (Tudi pred zadnjo vojno je bilo to ime v rabi, in sicer za srednješolsko mesečno glasilo, v katero so v glavnem pisali krščansko usmerjeni dijaki.)

DUDEK HRVAŠKI MATIČEK — V zagrebškem gledališču „Komedija“ so uprizorili Linhartovo veseloigro „Ta veseli dan ali Matiček se ženi“. Linhartovo gorenjščino so prestavili v kajkavščino, glavno vlogo pa igra znani „Dudek“ Martin Sagner. Po prvih predstavah pričakujejo, da bo ta uprizoritev postala „hit“ zagrebške gledališke sezone.

NOVI BANKOVCI — Narodna banka Jugoslavije je dala 15. januarja v obtok bankovce za 500 in 1000 dinarjev s podpisom guvernerja dr. Ksenta Bogojeva in namestnika guvernerja Ilije Marjanovića ter datum 12. 8. 1978. Ostala obeležja bankovcev pa so nespremenjena. Narodna banka Jugoslavije pa tudi sporoča, da so bankovci za 50, 10 in 5 dinarjev iz leta 1965 uporabni le do konca leta.

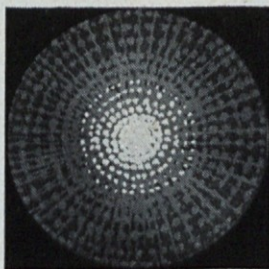
AVTO NA DESET PREBIVALCEV — Z enim avtomobilom na deset prebivalcev se Jugoslavija uvršča v sam vrh dežel z najhitrejšim razvojem motorizacije na svetu.

BRITANCE PRIVLAČI JUGOSLAVIJA — Letos je zanimanje Britancev za počitnice v Jugoslaviji večje kot kdaj koli poprej. V predstavnštvu „Jugotursa“ v Londonu so doslej prodali že 65 odstotkov „turističnih paketov“, kar v prejšnjih letih niso nikoli uspeli.

SODELOVANJE MED LJUBLJANO IN REGENSBURGOM — Stiki med teološkima fakultetama Ljubljano in Regensburgom v ZR Nemčiji se nadaljujejo. Lani je v Regensburgu predaval profesor bogoslovja v Ljubljani dr. Lojze Suštar, pred kratkim pa je tam predaval še drugi predstavnik ljubljanske bogoslovne fakultete dr. Francè Dolinar. Govoril je o sporu med Dunajem in Rimom v času cesarja Jožefa II. Predavanju,

(dalje na strani 2)

Naslovna stran: Belokranjska domačija

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 28
marec 1979

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	5 angl. f
Avstrije	120 šil.
Belgija	280 belg. fr
Francija	40 fran. fr.
Italija	8000 ital. lir
Švica	18 švic. fr.
Nizozemska	19 niz. gld.
Nemčija	18 n. mark
Švedska	40 šv. kron
Avstralija	8 av. dol.
Kanada	12 kan. dol.
USA	10 am. dol.

Razlika v cenah je po-
gojena zaradi neenakih
poštnin v posameznih dr-
žavah in različnih deviz-
nih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo po-
verjeniki in uprava „Naše
luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.
Printed in Austria

v okviru

Šest dni je bil PAPEŽ na obisku v Mehiki. Da so ga Mehikanci sprejeli z značilno pisano kuliserijo (nepregledne množice, skandiranje gesel, parada s konfeti in balončki, mladina s petjem ob spremljavi kitar), ni nič neobičajnega za Južno Ameriko. A ta blesteči zunanji okvir ne sme odvrniti pozornosti od težkih vprašanj, s katerimi se tamkajšna celina sooča in za katerih reševanje je gost iz Rima nakazal glavne smernice.

Verjetno je papež marsikaterega Južnoamerikanca razočaral, ko ni postavil v središče svojih govorov boja proti tamkajšnjim nemajhnim krivicam, marveč oznanjevanje evangelija. Kot vse kaže, je to zavestno storil: povedati je hotel, da ne more delo za družbeno pravičnost nadomestiti oznanjevanja Kristusa in da mora vse socialno, politično, kulturno in gospodarsko delo kristjanov izhajati iz verskih osnov. S tem v zvezi je omenjal, da Kristus ni bil politik, revolucionar ali prekucuh, ki naj bi se celó zapletel v razredni boj, marveč Odrašenik in sicer Odrašenik vsega človeka, ne le njegove gospodarske plati. Zato mora biti krščansko osvobojevanje človeka celotnostno, tudi in na prvem mestu reševanje od nravnega zla, od greha. Pri tem ne potrebuje kristjan nobenih tujih svetovnih nazorov: zanj je vodilo svetopisemsko pojmovanje človeka.

V luči te celotnostne osvoboditve človeka je papež posebej ome-
njal obrambo človekovega dostojanstva. Na mnogih koncih sveta
teptajo pravico do življenja, dela, miru, svobode, kulture. Še vedno
se pojavlja rasno in versko zapostavljanje, telesno in duševno mu-
čenje jetnikov in političnih oporečnikov, krivična razdelitev dobrin
ali celó nasilno razlašanje zemlje. Cerkev načelno brani zasebno
lastnino obenem pa poudarja, da ima ta tudi družbeno razsežnost.

Papež se je postavil na stran južnoameriških naprednih škofov,
ki zahtevajo družbene spremembe, a brez uporabe nasilja. Kristjani
so dolžni „pričevati kot odvetniki pravice“ ne le z obsojanjem krivic,
marveč tudi z dejanskim vplivanjem na družbene spremembe. Mladino
je papež pozval, naj obrne hrbet svetovnim nazorom, ki „vodijo le
k sovraštvu, nasilju in obupu“; ne postavljajo pa zahteve po Bogu.
„Le Kristus je vir veselja, notranjega miru in ljubezni.“

Južnoameriški kristjani stoje pred težkimi nalogami: na spremembo
krivične družbene ureditve morajo zares vplivati, če naj bodo vero-
dostojni. A s čim? Nasilje po papeževih navodilih ne prihaja v po-
štev. Besede same tudi ne. S kakšnimi miroljubnimi sredstvi naj torej
spreminjajo razmere?

Sicer se pa stavi to vprašanje kristjanom vseh dežel s krivičnimi
družbenimi ali gospodarskimi sistemi.

med vrstami

Z izrezki iz domačih ter tujih časopisov in revij skušamo prikazati resnično podobo časa. Izbor komentarjev skuša biti čimbolj tehnen. Za njih utemeljenost ne odgovarjamo.

Železna Kapla, južnokoroški kraj med gorami ob cesti na Jezersko

FRANKFURTER ALLGEMEINE
ZEITUNG:

ZAGREBŠKI NADŠKOF JE OPOZORIL PARTIJSKO VODSTVO

Na novoletnem sprejemu v Zagrebu, h kateremu je hrvaško državno vodstvo povabilo predstavnike verskih skupnosti na Hrvaškem, se je zagrebški nadškof Kuharić lotil vprašanja verske svobode v Jugoslaviji.

Takoj na začetku govora je Kuharić dejal, da je zanj stvar iskrenosti govoriti o tem. Obe ustavi, zvezna in hrvaška, sta razglasili svobodo vere, pri vsakdanji uporabi načel pa nastajajo težave. Na vseh ravneh državne oblasti so ljudje, ki izkoriščajo svoj položaj, da izpričujejo svojo nevero kot protive-ro. „Boga se v njegovi neomejeni nadčutnosti ni mogoče lotiti“, lotiti pa se je mogoče vernika. Ta je lahko izpostavljen ravnanju, ki ni v skladu z ustavnimi določili.

Cerkev, to niso le papež, škofje in duhovniki, ampak je veliko bolj sleherni vernik, verni otrok v otroškem vrtcu in učitelj za katedrom, vsakdo, ki se ima za člana verne-ga občestva. Treba je ustvariti dobre odnose med Cerkvijo in javno oblastjo, tako da bo zagotovljena svoboda vesti tako mladoletnih kot odraslih, da bo zajamčeno spoštovanje njihovega prepričanja. S tem

(nadaljevanje z ovitka)

ki se ga je udeležilo tudi večje število profesorjev, je sledila živahna debata.

NADŠKOF POGAČNIK OBISKAL TRŽAŠKEGA ŠKOFA — Januarja je ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik obiskal tržaškega škofa Lorenza Bellomija in mu s tem vrnil obisk v Ljubljani 26. oktobra lani. Nadškof se je zahvalil škofu Bellomiju za njegova prizadevanja, da bi se slovenska manjšina na Tržaškem čutila v Cerkvi kot enakovredna in polno-pravna skupnost.

NAJPLEMENITEJŠI JUGOSLOVANI — V nekajletni pobudi „Večernjih Novosti“ „Najplemenitejši podvig leta“ so za najplemenitejšega Jugoslo-vana v letu 1978 izbrali Zorana Milosavljevića, ki je tvegala življenje, ko je izbruhnil požar v oddelku za poljenje butanskih jeklenk v Naftagasu v beograjskem naselju „Dorčol“. Ko je opazil, kaj se dogaja, je pohitel in izključil kompresor, ki dovaja plin in zvišuje pritisk, ter tako preprečil eksplozijo 160 jeklenk.

VZPON ŽALOSTNIH ŠTEVILK — Lani je bil dosežen zelo boleč rekord: v prometnih nesrečah je v Jugoslaviji umrlo 5359 ljudi, 234 ljudi več kot leta 1977. To pomeni, da na jugoslovanskih cestah vsak dan umre 15 ljudi.

PO SLOVENIJI SO BILE POPLAVE — Močna odjuga in skoraj 48-urno deževje je konec januarja povzročilo porast vode in poplave po vsej Sloveniji. Tako so se znašla pod vodo mesta in naselja ob Savi, Dravinji, Meži itd. Narasla voda Save je porušila novi šentjakobski most. Treba je dodati, da je bilo stanje vode v Savi najvišje v zadnjih sto letih.

POZEBA BO DVIGNILA CENE VINA — Vino naj bi se v kratkem podra-žilo za 3 dinarje. — Za podražitev pa je kriva slaba letina.

KOROŠKI PREŽIHOVI DNEVI — Blizu sto najrazličnejših kulturnih prire-ditev, ki jih bodo pripravili cicibani, pionirji, mladina, delavci, kmetje in tudi upokojenci, se bo zvrstilo na Koroških kulturnih dnevih v času od 26. januarja do 14. aprila. Nastopi bodo v raznih krajih Mežiške do-line.

*

BEGUNJE — V tovarni „Elan“ v Begunjah je pred nedavnim prišlo do eksplozije v 500.000 litrskem rezervoarju mazuta. V črpalki in tlačni cevi

je namreč po črpanju ostalo še nekaj mazuta, ki se je zaradi nizke temperature strdil. Pri prečrpavanju mazuta je v rezervoarju nastala statična električna, ki je povzročila vžig mazuta. Nastalo škodo cenijo na 100.000 dinarjev.

BLLED — V našem znanem turističnem središču bodo letos in v prihodnjih letih temeljito obnovili nekaj hotelov in s tem pridobili več prostora. V hotelu „Jelovica“ bodo do letošnjega maja prizidali novo nadstropje in tako pridobili 48 novih postelj. Pri hotelu „Lovec“ bodo zgradili nov trakt in tako pridobili 64 postelj in bo hotel zadržal kategorijo B.

BLLED — 17. januarja je bilo Blejsko jezero zamrznjeno, vendar ne toliko, kot so to nekateri domnevali. Led se je namreč udrl pod neučakanimi drsalci, da so se v vodi znašli mati z dvema otrokoma in dva mlada drsalca; vendar so vse srečno izvlekli iz vode.

BRASLOVČE — Med zelo uspešne dramske skupine v žalski občini sodi tudi braslovška. Pred kratkim so uprizorili komedijo Cvetka Golarja „Vdova Rošinka“ v režiji Anice Brišnikove.

CELJE — Celjska turistična zveza je v svojih prostorih v Celju na Tomšičevem trgu pripravila razstavo turističnih razglednic. Razstavljene so bile razglednice vseh turističnih krajev, planinskih postojank in nekaterih kulturno-zgodovinskih spomenikov.

CELJE — V celjski občini so lani zasadili 400 dreves, 1400 grmovnic, 2000 vrtnic, 4600 drugih rastlin, 500 metrov žive meje, posejali 2,5 hektarja trave in opravili polovico del pri obnovi mestnega parka, kjer so tudi člani Olepševalnega društva prispevali 150 prostovoljnih delovnih ur.

CELOVEC — Približno 1500 ljudi se je zbralo na osrednji družabni prireditvi koroških Slovencev, na vsakoletnem 28. slovenskem plesu. Srečanja, ki se je začelo s kratkim koncertom prenovljenega Slovenskega okteta, so se udeležili Slovenci iz vseh treh koroških dolin; največ je bilo mladine.

DOBRNA — Graditev novega hotela poteka po načrtu. Hotel B-kategorije z 220 rednimi in 50 dodatnimi ležišči, bazenom, zdravstvenim in terapevtskim delom naj bi bil povsem pripravljen do julija, oktobra pa bi začel redno obratovati.

DOLANE — V tovarni hidravlike in pnevmatike v Dolanah je stekla redna proizvodnja. Podjetje „Olga Meglič“ je namreč preselila kovinski obrat v Dolane.

DRAMLJE — Tu gradijo novo šolo. Dela dobro potekajo. Tako je upati, da bodo šolsko poslopje predali svojemu namenu do dogovorjenega roka, to je nekaj dni pred pričetkom prihodnjega šolskega leta (1979-1980).

DRAVOGRAD — Gozdarji „Lesne“ bodo letos na območju Dravograda zgradili 12 kilometrov novih gozdnih cest.

GOLTE — Januarja se je na Goltéh pretrgala nosilna jeklena vrv žičnice. V eni gondoli, ki je padla na pobočje in se razbila, so bili trije potniki, ki so bili le ranjeni. V drugi gondoli pa je bilo 26 potnikov, med njimi trije otroci. Prisebni potnik je hitro potegnil zasilno zavoro, ko je začela gondola z vso brzino drseti. Z močnim sunkom se je končno ustavila. Potniki so se potem sami spuščali iz gondole v globino in srečno v snegu in mrazu pozno ponoči dospeli v dolino.

(dalje na strani 10)

opozorilom je hotel Kuharić očitno zavrniti poskuse jugoslovanskih oblasti, da bi z nedolžnim protokolarnim dvorjenjem cerkveno vodstvo odvrnile od njegovega potovanja za pravice zatiranih vernikov.

Ob tem je začel zagrebški nadškof govoriti o potrebnosti dogovarjanja med državo in Cerkvijo: dogovarjanje mora biti svobodno, odkrito, na osnovi enakopravnosti in medsebojnega spoštovanja človekovega dostojanstva. To nadškofovo opombo je treba razumeti kot odklonitev načina dogovarjanja, ki si ga tudi v Jugoslaviji prenekateri komunistični funkcionarji predstavljajo: na eni strani režim z oblastjo in izključujočim marksistično-leninističnim svetovnim nazorom v roki, na drugi strani pa kot sužnji vdani kristjani, ki sklicujoč se na svojo dokazano pridkanost ponižno prosijo, da naj bi bila njihova zastarela „čustva“ dovoljena.

Na nekem mestu govora se je zagrebški nadškof dotaknil dušnega pastirstva med jetniki. Tudi zapornikom, kolikor so verni, hoče Cerkev duhovno služiti. „Mislimo

(dalje na strani 10)

Zahtevamo tisto, kar nam po vsej pravici gre:

— da se kot občani lahko ne glede na svojo vero združujemo v VSE oblike političnega delovanja, ki so določene z ustavo SFRJ,

— da so nam dostopna VSA dela, naloge in funkcije v SFRJ, ne glede na versko pripadnost, in

— da lahko za versko-izobrazbeno sporočanje svobodno uporabljamo VSA klasična in moderna sredstva obveščanja (tisk, zborovanja, radio, televizija...).

POGOVORI, Ljubljana, 1978/79, št. 1.

za vsak dan

Tudi novi čas je poln svetnikov. Vsak svetnik je delo svetega Duha. Vendar niso samo svetniki deležni darov svetega Duha. Holandski katekizem pravi takole: „Posebni darovi: govoriti v raznih jezikih, prerokovati, ozdravljati so zdaj veliko redkejši kot v prvih časih, ker je pri polaganju temeljev potrebno nekaj drugega kot pri nadaljnji zidavi. Današnji sadovi so bolj ‚navadni‘: taki, ki razsvetlujejo, poučujejo, koristijo, služijo. Tako so navadni, da so doma povsod, v kuhinji in izbi, v šoli in delavnici. Toda prav ti darovi so najvišji in najgloblji. Tudi danes pa še obstajajo posebni, osupljivi darovi Duha, kot recimo: izredno učinkovito dušno pastirstvo, razsvetljeni verski nauk, daljnovidno vodstvo, vzgoja (pri starših in drugih) in končno še običajno krščansko življenje v izredni obliki (pri svetnikih)“.

Zares postanem kristjan šele takrat, ko se osebno odločim za Kristusa. Vsakdo mora to storiti sam, ne morejo namesto njega to opraviti starši ali kateheti. Brezbrižnost in odstopa mnogih krščenihi bomo lažje razumeli, če vemo, da se mnogi dejansko niso sploh nikoli osebno odločili za Kristusa. Kristjan ni nekdo, ki ima megleno idejo, da je nekaj nad nami, ampak tisti, ki ima do Kristusa oseben odnos. Doživeti mora tisto bistveno: „Kristus je zame. Zame se je učlovečil, zame je plačal, z menoj živi in me vodi k Očetu. Veliko bolj živi v meni, kot je živel z učenci v predvelikonočnem času.“

Osebnosti stiki, sorodstvo, prijateljstvo, povezanost na delovnem mestu — vse to je odigralo veliko vlogo pri oblikovanju prve skupine Kristusovih učencev. Včasih beremo o trenutnih spreobrnjenjih, a to ni običajna pot. O Kristusu nam morajo pripovedovati drugi: ti nam pomagajo, da se mu približamo in se zanj nepreklono odločimo.

Kristus kliče tudi danes v službo take, ki so vse popustili in šli za njim. Kliče tudi v dobi industrijske in splošne revolucije, potrošniške obsedenosti in visokega standarda. Ali bodo mladi v naši Cerkvi znali premagati nevarnost, ki so ji podlegli marsikje na svetu?

Včasih je težko najti ravnotežje med molitvenim življenjem (maša, zakramenti, branje svetega pisma) in aktivnim življenjem (poklic, družina, pomoč potrebnim). Za naš čas je značilno, da vidi samo „horizontalo“ — odnos do soljudi, na „vertikalno“ — odnos do Boga — pa pozablja. Edino važno je, pravijo, da je človek dober, „kakšen smisel pa naj ima tisto blebetanje, molitev; rajši naj bi tisti čas ljudem kaj koristnega napravili“. Jezus, ki se je ves posvetil ljudem, je vstajal, „ko je bilo še temno“, in v molitvi iskal stik s svojim nebeškim Očetom.

T. S.

pisma

„OTROK IZ EPRUVETE“

Konec lanskega julija se je v Angliji rodila Leslie Brown, prvi „otrok iz epruvete“. Mnogo senzacije je bilo po svetu. Ob splošnem navdušenju je bilo slišati tudi glasove, da Cerkev nasprotuje takšnim oblikam pomoči staršem. Kaj pravite k temu?

Primer Leslie Brown je znan: zaradi organske okvare ni mogla njena mati zanositi, zato so zdravniki uresničili oploditev v laboratoriju in sicer s semenom njenega moža, oplojeno jajčece pa spet vložili v materino telo.

Gotovo se s srečnimi starši veselimo novega življenja tudi kristjani in želimo, da bi se mala v redu razvijala, kljub temu pa vzbuja njen primer vrsto pomislekov.

„To je popolnoma novo stanje, o katerem se do sedaj Cerkev še ni izrekla,“ je dejal škotski kardinal Gray. Povedal je še, da bo Cerkev pojasnila svoje stališče šele po temeljitih študiju.

Škof iz angleškega mesta Middlesborough Mc Clean je izjavil, da „to ni spočetje, kakor ga hoče narava“. Po njegovem spada tudi ta primer med načine, ki jih je obsodil Pij XII., ko je odklonil umetno oplojevanje.

Jezuitski teolog Rotondi je v dolgem članku v rimskem dnevniku *Il Tempo* odklonil takšno pomoč staršem. Prepričan je, da je tak način protinaraven. Naj je želja po otroku še tako velika, ne dopušča izbire kakršnega koli sredstva.

Podobno misli tudi Tettamanzi, ki je svoja stališča opisal v italijanskem katoliškem dnevniku *Avvenire*. Ob vseh pomislekih pa dodaja, da bo treba vpra-

šanje vsestransko preštudirati in da bi bila vsaka sodba lahko usodno prenaplajena.

Liverpoolski pomožni škof Harris bi zakoncema brez pomisleka svetoval to metodo, če se le dejanje izvrši v okviru zakona, če si otroka želita iz medsebojne ljubezni in bo deležen vse njune ljubezni in če jima znanost pri naravnem dejanju zakonske ljubezni samo pomaga.

Še manj pomislekov ima irski škof Lucey: trenutno ne vidi, da bi bilo kaj narobe, če zakonca uporabita to metodo, če na noben drug način ne moreta imeti otrok.

Dunajski teolog Laun je povedal, da moralna teologija ne pravi vnaprej „ne“, vendar moramo biti zelo previdni, saj gre za človekovo življenje. Treba je odgovoriti na vrsto vprašanj, zlasti na tista, ki zadevajo nevarnost, da bi otrok ne bil normalen.

Tajnik ameriške škofovske konference škof Kelly je poudaril, da je krščanski nauk o nra-veh vedno zahteval, da je bil proces posredovanja človeškega življenja zavarovan. Dejstvo, da je znanost sposobna tako ali drugače spremeniti ta proces, še ne pomeni, da ima tudi pravico to storiti.

Baltimorski nadškof Borders se je začudil, da se svet tako veseli novega napredka znanosti, ki bo pomagal doslej nerodovitnim ženam do otrok, hkrati pa s splavom ubija tisoče nerojenih otrok.

Znani profesor za krščanski nauk o nra-veh p. Häring je dejal: „Dejstvo je, da je Pij XII. obsodil umetno oplodjevanje, ni pa jasno, če spada ta primer družine Brown tudi v to obsod-

bo. Po takratnem pojmovanju umetnega oplodjevanja je šlo za oploditev s semenom tretje osebe, tukaj pa gre za nenaraven način oploditve znotraj zakona telesnih staršev in vsi izrazi medsebojne ljubezni so se zli-vali v željo po otroku.“

Slovenski zdravniki so bili mnenja, da bi ne smeli nikdar objaviti imen prizadetih staršev. Skrbi jih nevarnost „genetične manipulacije“ in morebitnih „tehničnih spodrslijajev“, ki bi utegnili imeti usodne posledice za otroka.

Veliko stvari je pri „primeru Brown“ še nejasnih. Počakati bo treba, da jih pristojni strokovnjaki pojasnijo in razložijo. Tudi vprašanje npravne dovoljenosti je še odprto. Vnaprejšnje odklanjanje je prenaplajeno in neumestno, prav tako pa pretirano veselje nad napredkom zdravniške znanosti.

ZAKRITO VELIČASTJE

S prijateljem sva se dogovorila, da se v nedeljo zvečer do-biva na Rudnem polju na Pokljuki. Trda noč je že bila, ko sva se napolila proti Velemu polju, pod Triglav. Pot sva dobro poznala in imela sva dobre žepne baterije, zato je bil vzpon v nočnem hladu prav prijeten. Ze ob enajstih sva potrkala na vrata Vodnikove koč.

Drugo jutro sem užival razgled po čudovitem svetu, ki sem ga ponoči samo slutil. Ko sem ob tem veličastju mislil na preteklo noč, ko sva komaj lovila markacijo, se mi je utrnila misel: „Saj to je podoba tvojega življenja! Sedanje bivanje ti razsvetljuje luč vere. Te luči je dovolj, da veš, kod in kako moraš hoditi, da ne zaideš. Nekoč pa bo zasijal dan. Takrat se bo vsa ta panorama, ki te že zdaj obdaja, pokazala v vsem sijaju.“

T. S.

kvas zemlje

Zdi se, da se je tudi slovenska Cerkev zadnji čas nalezla nekaj poguma papeža Janeza Pavla II.: ob nekaj priložnostih je jasno povedala, kje ji dela režim krivice, in zahtevala, naj z njimi preneha. Sicer ni s tem se zdaleč rečeno, da bodo krivice prenehale, a verni so končno zbrali toliko poguma, da so nanje pokazali.

Od slovenskega metropolita smo že dalj časa čakali pogumno besedo za pravice slovenskih vernikov. Na novega leta dan smo jo čuli pri popoldanski maši v ljubljanski stolnici. Glasila se je: „Pri nas, hvala Bogu, nimamo terorizma, te moderne oblike totalne vojne. Da bi pa vsi, verni in neverni, živeli med seboj v miru in zadovoljstvu, bi pa bilo potrebno, da bi se vse instance zvesto držale naše ustave, ki zagotavlja vsem občanom svobosčine in pravice. Proti naravnim pravicam vernih staršev je, če se njih otroci vzgajajo v ateističnem duhu. Če je vera zasebna stvar, je tudi ateizem zasebna stvar. To danes priznavajo tudi marksisti. Proti pravicam katoličanov je, če se otrokom v učbenikih podaja neresnična, karikirana podoba krščanstva. Ustava pravi, da so vsi občani v pravicah in dolžnostih ne glede na veroizpoved enaki in da je vsakemu občanu dostopno vsako službeno mesto in vsaka funkcija v družbi. Protijustavno je torej, če se za službo zahteva politična kvalifikacija oziroma partijska legitimacija.“

Ljubljansko Delo je objavilo 21. decembra 1978 članek, v katerem je Vlado Šlambergar razvil nekatere misli Franca Šetince. V članku je med ostrimi oblikami klerikalizma omenjen „poskus vcepljanja v zavest človeka-vernika, da je drugorazreden državljan, da je zaradi

svoje religioznosti zapostavljen v družbenem življenju... Nesmiselno je govoriti, da imamo pri razvejanem političnem sistemu samoupravne demokracije... občane drugega razreda“.

Proti tej ugotovitvi je zapisal bralec Družine v njej (14. januarja) tele misli:

„1. Vernik kot vernik (ali skupina vernikov, ki je del Cerkev; ali pa kar Cerkev kot taka) nima nobene možnosti vplivati na programsko politiko radia in televizije. Tako moramo loviti najrazličnejše tuje postaje, da ujamemo eno božično pesem ali na televiziji en sam prizor iz verskega življenja.

2. Dejstvo je (nesmiselno bi bilo zanikati ga), da imajo v naši samoupravni socialistični družbi veliko večino višjih in odgovornejših služb komunisti. Komunisti pa so pri nas le ateisti. Torej verniki omenjenih služb ne morejo dobiti. Dejstvo je v očitnem nasprotju z ustavo. Žal pa takšen odnos radia in televizije ter odgovornih v kadrovske službah do vernih občanov ni več sektašenje, temveč postaja že kar linija.

3. Ateizacija na naših šolah postaja vedno bolj očitna. Za primer bi lahko navedel poglavja iz učbenika za 8. razred osnovne šole ‚Družba in socialistična morala‘. Podobna poglavja pa imajo še nekateri učbeniki za srednje šole. Omenjeni učbenik govori o veri, Cerkvi in krščanski moralni tako, da se vernik, ki ga prebere, ne čuti samo v ‚drugem razredu‘, temveč kar zunaj razredov — kakor parijski v Indiji ali nekdam raja pod Turki.

Besede Franca Šetinca o ‚poskusu vcepljanja v zavest človeka-vernika, da je drugorazredni državljan‘, so s tem učbenikom postale bumerang.

Če mi tu in tam kakšen otrok prinese k verouku učiteljičin nasvet, naj bi se raje učili, kot pa da hodijo k verouku, in naj ne ližejo oltarjev — to lahko imenujemo sektaštvo te ali one tovarišice. Žal pa omenjeni učbenik za 8. razred (in njemu podobni) postajajo ali so — linija.“

bodite v veri stanovitni in pogumni!

**zbrali smo nekaj misli
slovenskih škofov za
post — sprejmimo jih kot
božjo besedo!**

Na zidu v New Yorku je nekdo zapisal: „Bog je mrtev, pravi Nietzsche.“ Naslednji dan je nekdo dopisal: „Nietzsche je mrtev, pravi Bog.“ Nietzsche je bil duhovni oče nemškega nacizma, ki je v zadnji svetovni vojni terjal okoli 40 milijonov pobitih in okoli 80 milijonov ranjenih.

Mnogi jedo in pijejo, se ženijo in možijo, pa pravijo, da se jim dobro godi ter zato Boga ne potrebuje več. Zato je tudi molitev v premnogih človeških srcih že umrla.

A tudi v teh časih jih je mnogo, pri katerih je seme božje besede padlo na dobro in rodovitno zemljo in ki so obrudili v dobrem in plemenitem srodu obilen sad. Cerkev je tudi v tem času sveta. Tudi v naših časih živi mnogo svetnikov in svetnic.

Tudi v tem zmedenem času oznažnja Cerkev nauk visokih нравnih vrednot, nauk o bratstvu vseh ljudi, nauk o družbeni pravičnosti in o svobodi človekove osebe.

Število obhajil se je pri nas in po svetu zelo pomnožilo. Smemo upati, da so tudi vredna in pobožna. V dobah preganjanja je preje-manje obhajila rodilo junaške spoznavalce in dajalo moč številnim mučencem.

Bodite v veri in verski praksi stanovitni in pogumni! Veselite se, če vas na primer v tovarni kdo zasmehuje, ker ste bili v nedeljo pri obhajilu! Saj vas je Kristus blagrov-al!

Glejte, da vas duh današnjega uživanja in lagodnega življenja ne zapelje, da bi pozabili na Boga, na molitev in na praznovanje nedelje! Ohranite trdno versko prepričanje in po njem tudi dosledno živite, ne ozirajte se na posvetno mnenje ljudi! „Kaj človeku pomaga, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi.“

Sveti Duh tudi danes močno veje. Verujmo!

Vernost se kaže predvsem v spolnjevanju življenjskih nalog, ki se človeku zastavljajo; kaže se v odgovorih na božji ogovor, ki ga je mogoče razbrati iz dogodkov, srečanj z ljudmi in iz stvari; kaže se v češčanju, ki ga človek skazuje Bogu v molitvi in daritvi, v bogoslužju v ožjem pomenu. Pri vsem tem vodijo kristjana Cerkev, sveto pismo in navdih božjega Duha.

Danes ne moremo več govoriti o posebni moči izročila in enako ne o pretežno verskem okolju, ki bi bilo opora človekove vere. Zato pa dobiva tem večji pomen osebna človekova vernost, vernost, ki se zanjo človek odloči iz osebne prepričanja. Takšna vera je seveda globlja, je pa tudi zahtevnejša in odgovornejša. Človek mora vedeti, zakaj veruje, zakaj se je odločil za Boga. In ker je postavljen vedno pred nova vprašanja,

zato mora biti pripravljen, da si vero znova pribori, vedno znova poglubi. Vera je tako postala tisto, kar je tudi po besedi svetega pisma: nejasno spoznanje, gotovost v negotovosti, upanje proti upanju, nespamet križa, a kljub temu božja modrost in moč.

Kljub naglici današnjega življenja moramo najti čas za molitev, naj bo že njena oblika takšna ali drugačna. Ob doživljanju stika z Bogom si bomo obilno krepili svojo vero.

Enako si jo bomo utrjevali z življenjem iz vere: to je življenje iz dobrote in ljubezni. Končno si jo lahko utrdimo s poglobljanjem verskega spoznanja ob branju svetega pisma, verskih knjig in časopisov, ob razmišljanju o verskih dogodkih.

Tudi danes ima za uvajanje človeka v versko življenje posebno nalogo družina. Iz dobrih in vernih družin prihajajo otroci, ki bodo tudi sami živeli iz vere. Kar se jim je v

zgodnji mladosti vtisnilo v dušo, se bo nekoč tudi razvilo do svoje polnosti.

Podobno kakor za družino velja za versko občestvo, naj gre za župnijo ali druga občestva. Občestvo mora nuditi pomoč vsakemu članu, kakor je bilo to v prvih časih krščanstva. Saj se pravi biti kristjan živeti iz prepričanja, da smo vsi božji otroci, bratje in sestre med seboj.

— — —
Ob razmišljanju o naši vernosti, kakršna naj bi bila danes, moramo reči, da smo vsi potrebni spreobrnjenja. Nismo tisto, kar bi morali biti, in ne storimo, kar bi morali storiti. Predvsem smo premalo pričevalci za Kristusa. Posebej poskušajmo v duhu verske poglobitve in spokornosti preživeti letošnji postni čas. V ta namen se potrudimo, da v temeljiti pripravi na zakrament sprave pregledamo svoje življenje in v tem zakramentu tudi očistimo svoje vest.

današnje slovensko krščanstvo

VČERAJ IN DANES

Navedel bom samo nekatere zunanje premike, ki so spremenili položaj Cerkve (doma) in jo prisilili k bolj evangelijskemu življenju.

Slovenska Cerkev izhaja iz strašne preizkušnje, od katere se še ni docela opomogla. Sredi 20. stoletja se je ta Cerkev, ki je bila politično vplivna, bogata in samozavestna, znašla v ognju nasprotujočih si svetovnih nazorov, ki so zanimali splošno vojno, hkrati pa so bili srdit boj za oblast v posameznih deželah. Ta boj je pri nas vodila KP s svojim, krščanstvu tujim, svetovnim nazorom. Spor s Cerkvijo je bil skoraj neizogiben: v bistvu je bil to boj med dvema nasprotnima svetovnima nazoroma.

Zanimajo nas posledice te dobe, posledice, ki določajo položaj in podobo slovenske Cerkve danes.

1. Po zmagi revolucije se je Cerkev znašla V ZELO TEŽKEM POLOŽAJU. Zgubila je mnogo svojih sinov, mnogi pa so jo v tej preizkušnji zapustili. Več kot polovica duhovnikov je šla skozi ječe, temnice in prisilno delo. Treba je priznati, da so se dobro držali. To je domače, skromno, mirno junaštvo, ki se skoraj ne zaveda samega sebe. Vendar pravo junaštvo. Ti ljudje so vzdržali tri, pet, osem, deset let, ne da bi zatajili svojo vero. Odpadov menda sploh ni bilo. Iz viharja povojnih let je naša duhovščina izšla očiščena, bolj ponižna, dostikrat, žal, tudi bolj ječa.

2. Cerkev je kmalu postala tudi BOLJ REVNA in s tem tudi bolj evangelijska. Tisti, ki so opravili ta posel, gotovo niso mislili na očiščenje Cerkve, pa so bili vseeno orodje v božjih rokah in so nehote izvršili božji načrt. S tem je bila osvobodjena tudi božja beseda, ki je šla odslej laže do ljudi. Danes ni mogoče očitati Cerkvi, da izkorišča ljudstvo, da brani določen družbeni red, ker ima od njega korist, da podpira vodilni sloj, ker ji ta plačuje njene usluge. Cerkev ni povezana z bogatimi in tudi sama ni bogata. Živi med ljudstvom in od ljudstva. Če je bliže komu, je bliže manj privilegiranim. Naša Cerkev je proletarska. Kristjani smo proletarci socializma.

3. Naše krščanstvo je danes bliže evangelijsko, ker je ODMAKNJENO OD POLITIČNIH BOJEV. Cerkev ne zgublja časa in moči s politikom. Cerkev danes nima nobenih organizacij, ki bi ne bile v službi njenega duhovnega poslanstva. Naše dušnopastirsko delo je danes usmerjeno v duhovno uresničenje. Seveda je tu nevarnost nečlovečenega, brezčasovnega, zgolj notranjega krščanstva. Ta nevarnost je resnična. Nevarnost, da se več ne spoznamo v tem svetu, ker smo ob robu političnega, družbenega, gospodarskega in delno tudi kulturnega življenja. Nevarnost, da postane naše krščanstvo vera, kjer je resnično življenje odsotno. S tem pa tudi slabotna, slabokrvna, dolgočasna vera; vera, ki ni sposobna oblikovati življenja.

4. Očiščena v preizkušnji, gmotno uboga, odmaknjena od političnih bojev, je danes Cerkev notranje MNOGO BOLJ SVOBODNA. Cerkev ima to veliko prednost, da so vsi, ali vsaj večina njenih članov, svobodno njeni. (Vprašanje je, če so vsi, ki so zunaj nje, svobodno ne njeni.) Skoraj ni Slovencev, ki mu v določenem trenutku ne bi omogočili, ponudili, prigovarjali, naj se oddalji od Cerkve. Prednosti takega koraka so na dlani. Tisti, ki ostane kristjan, pa se onemogoči, da bi prišel v ospredje in se dejansko uvrsti med drugorazredne državljane. Vendar se tu zastavlja vprašanje ljudskega krščanstva. Kako more v okviru, ki v njem živimo, krščanstvo ostati ljudsko, množično, kar je pri nas vedno bilo in kar je v globokem skladu z njegovo naravo?

5. Povojni režim je izvedel tudi LOČITEV CERKVE IN DRŽAVE. Tu gre pravzaprav za izločitev Cerkve iz družbenega življenja. Cerkev je v tej družbi tujek, ostanek iz preteklega, premaganega in zavrženega sveta. Napovedujejo ji gotov konec. Tisočletna povezanost med državno oblastjo in Cerkvijo je ustvarila v nas globke sledi. Kot nekaj samo po sebi umevnega smo sprejemali, da ima Cerkev posebne pravice. Tega je sedaj konec. Tem bolje. S tem smo dobili neodvisnost (in te neodvisnosti ne smemo prodati). Treba je reči, da ne bi hoteli nazaj. Tu so pogoji za krščansko življenje. Zahtevamo samo to, kar je nakazal Janez Pavel II. v prvem govoru diplomatom, „da bi se mogli kristjani brez posebnih pravic, vendar v vsej pravičnosti, vzgajati v veri, obhajati verske obrede in imeti kot pošteni državljani enakopraven položaj v družbi“.

6. Cerkev nagovarja danes človeka k SVOBODNI ODLOČITVI. Človek se odloča za duhovne vrednote brez sleherne gmotne, politične ali druge koristi. Cerkev vabi človeka k uresničenju človeškega in krščanskega ideala. Poziva ga k pravičnosti, k iskrenosti, k poštenosti, k pogumu, k ljubezni. K ničemur drugemu. Sredi moralne puščave, ki v njej živimo, je to za Cerkev izredna milost. Cerkev je

(dalje na strani 28)

verouk, mati in njen šolarček

resnična zgodba
je lahko najmočnejši
klikaj v
našem življenju

Mati je pospremila sinka do veroučne učilnice in tam se je slučajno srečala s katehetom. In beseda je dala besedo.

„Videti je, da se zelo skrbno posvečate otrokovi verski vzgoji.“

„Oh, zelo malo. Da povem po pravici: skoraj nič. Če sklepate po tem slučajnem spremstvu, ste v precejšnji zmoti.“

„Mislim sem...“

„Veste, jaz se trenutno sploh nimam za verno, čeprav sem bila versko vzgojena. Ne bi znala povedati, kako sem prišla ob vero. Že vrsto let ne hodim v cerkev in Boga kratko in malo ne doživljam. Če bi začutila notranjo potrebo po njem, bi se

nedvomno potrudila k novemu iskanju. V poklicu in materinstvu vidim za sedaj zadostni smoter svojega bivanja.“

„Pa ste otroka kljub temu usmerili k verski vzgoji.“

„Iz preprostega razloga, ker mu to ne more škoditi. Povod za to je bila sinkova osebna želja, da bi bila s prijateljem skupaj tudi v veroučni šoli. Rekla sem si: ne bom ga odvrčala, naj svobodno sledi svojim nagibom.“

„Otrok ni zmožen presojudati, kaj je za njegovo življenjsko srečo odločilnega pomena.“

„Mislim: naj spoznava življenje z vseh mogočih vidikov, ob svojem času pa naj se odloči za tak pogled na svet, ki bo ustrezal njegovemu spoznanju.“

„Če vas prav razumem: ne gojite želje, da bi veroučna šola 'naredila' vašega otroka vernega.“

„Če mu bo vera pokazala pot k življenjskemu ravnotežju in osebnemu miru, naj se vanjo odpira že zdaj. Nočem ga ovi-rati, da si kasneje ne bom očitala.“

„Mislim, da vsa stvar le ni tako preprosta, kot se zdi. Verouk ne more obroditi sadov

brez sodelovanja staršev. Otrok čuti potrebo, da svoja spoznanja, zlasti še nadnaravna, poistoveti z vašimi. Če pa te priložnosti nima oziroma naleti na praznino, se skoraj ne more izogniti krizi pred dokončnim sprejetjem tega, kar je spoznal. Takšna kriza pa kaj lahko sproži v njem duševno stisko. Ali mislite, da vas otrok pri spoznavanju verskega sveta nič ne pogreša?“

„V tem pogledu me niti ne išče, saj ve, da v cerkev sploh ne hodim razen nekajkrat na leto iz vzajemnosti do njega. Pa tudi sicer se ne čutim več sposobno razgovarjati se z njim o verskih rečeh.“

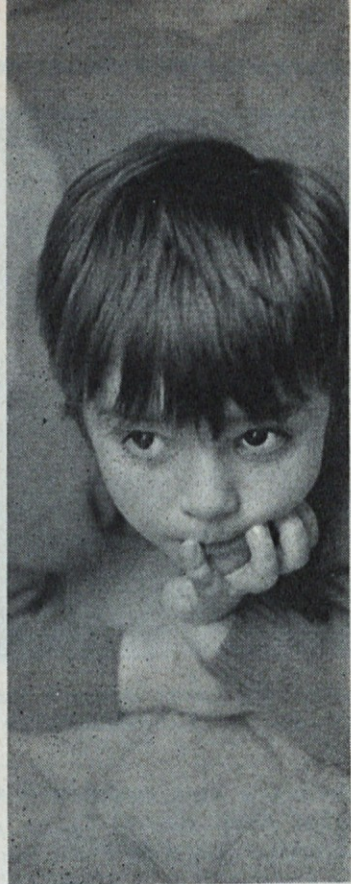
„Potem slutim, da otrok verouka ne jemlje zares, marveč bolj kot nekakšno dopolnilo svojega zanimanja, da ne rečem razvedrilo.“

„Mogoče imate prav. Sam pravi, da ima od vseh sedmih predmetov v 4. razredu najrajši telesno vzgojo, nato svoj izvenšolski verouk, za njim pa matematiko.“

„Zanimivo. Ali vam je morda povedal, zakaj?“

„Je, a to sem odkrila tudi sama. Telesna vzgoja s športom je danes tako in tako pri vseh v središču pozornosti. V matematiki se počuti doma zaradi daru, verouk pa ima rad zaradi slikovitih in prijetnih obravnav. Trdi celo, da je katehet najboljši od vseh učiteljev, kar jih ima.“

„To pomeni, da ga priklepa predvsem katehetova oseba. Ta simpatija lahko rodi dvojno posledico: začasno privrženost veroučitelju kot človeku, ki mu utegne ostati dolgo v lepem spominu, lahko pa tudi trajnejši sad — verski nazor, najdenje Boga. Vendar ta drugi sad ni nujen. Prav zato so v hudi zmoti starši, ki vpišejo otroka k verouku, nato pa prepuste versko usodo otroka katehetovim rame-nom. Ta ne more narediti čudeža. Nič učenca notranje tako ne prevzame kot spoznanje Bo-

ga. Zato je začetek verovanja dejanje posebne vrste, dejanje milosti, ki se poslužuje različnih sredstev. Eno izmed teh ste lahko tudi vi kot mati.“

„Otroka pač navajam k dobremu in ljubezni do bližnjega — to je vse.“

„Saj to je dovolj. Kaj je Bog drugega kot najgloblja, najpopolnejša ljubezen? Sem pa prepričan, da bo otrok že jutri ali pojutrišnjem začutil silno žejo po vaši soudeležbi v svojem duhovnem doživljanju. Trenutka milosti ni mogoče časovno pogoditi, pa tudi ne trenutka, ko bi jo usodno zamudili.“

„Kako pa naj to njegovo žejo zaznam?“

„Potruditi se morate k njemu in mu tako rahlo potrkatii na dušo, kakor znajo samo matere. In vem, da vam jo bo veselo odprl brez nepotrebnih velikih besed.“

J. L.

Postojna leži pod južnim vhomom v „Postojnska vrata“, naravni prehod iz Srednje Evrope k Jadranu

(nadaljevanje s strani 3)

GORICA — Znani slovenski pisatelj Alojz Rebula je nastopil v okviru stalne prireditve „Srečanje z avtorjem“ v goriškem Alojzijevišču. To je bilo prvo srečanje, ki ga je goriška občina namenila kakemu slovenskemu pisatelju.

HRUŠEVJE — V zaselku Hruševje blizu Lesičnega na Kozjanskem je pred nedavnim praznoval svoj stoti rojstni dan Franc Škobernè ali — kot mu pravijo domačini — Matislnov stric. V dveh zakonih se mu je rodilo šestnajst otrok.

KANIN — Nedavno je začela na Kaninu voziti nova smučarska dvosedežnica, ki poteka ob kilometer dolgem smučišču v Velikem grabnu. Sedežnica lahko prepelje 900 smučarjev na uro in premaguje 200 metrov višinske razlike.

KOPER — Letos junija bo iz tovarne motornih vozil v Kopru prispela na Kitajsko prva pošiljka 1500 mopedov.

KRANJSKA GORA — Predšolski otroci iz Kranjske gore in okolice so imeli doslej varstvo le v vrtcu, ki gostuje pod streho kranjskogorske osnovne šole. Tik pred novim letom pa je začel poslovatí novi otroški vrtec v kranjskogorskem naselju Brezje.

LEVEC — Tu so konec januarja odprli eno največjih prodajaln „Lesnine“. Ima 2350 kvadratnih metrov prodajalne površine, prav toliko tudi skladiščnih prostorov ter velik parkirni prostor.

LJUBLJANA — Novi hotel „Holiday INN“, ki ga gradijo v bližini hotela Union na Miklošičevi cesti, bodo predvidoma odprli aprila. V hotelu „Holiday Inn“, ki bo luksuzne kategorije, bo 169 postelj z vso potrebno sobno opremo, ki je predpisana za tovrstne hotele.

MARIBOR — V mariborski občini so že vrsto let problematični mejni
(dalje na strani 12)

(nadaljevanje s strani 3)

namreč, da je pravica verske svobode tudi zanje.“ Tu je Kuharič namignil na to, da je duhovnikom v Jugoslaviji dušno pastirstvo po zaporih in ječah, posebno med političnimi zaporniki, otežkočeno ali celó nemogoče.

Proti koncu govora je Kuharič namignil na svojega predzadnjega predhodnika nadškofa Stepinca, ki je bil 1946 na procesu, vprizorjenem po moskovskem vzorcu, obsojen na 16 let prisilnega dela. (Na sprejemu je bil navzoč tudi glavni tožilec Stepinca predsednik Predsedništva SRH Jakob Blažević — op. NAŠE LUČI). O vseh zgodovinskih osebnostih bo izrekla sodbo zgodovina. Vendar je slehernik poklican, da je pravičen pri sodbah o osebah, dogodkih in razmerah. „Krive sodbe lahko globoko ranijo in bolijo: zadenejo dostojanstvo človekove osebe v srce.“

Vodstvu je želel Kuharič uspeh: „Veselilo nas bo, če vam uspe ustvariti delovna mesta za kar moč mnogo delavcev, naj ti trenutno živijo doma ali zunaj. Želimo, da se vam posreči rešiti čimveč težav tistih, ki iščejo stanovanje, in zagotoviti pomoč tistim, ki so družbeno ogroženi, bolni in stari.“

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 17. januarja 1979, str. 6.

MLADIKA:

SLOVENSKA ZASTAVA

Obstajata dve slovenski zastavi, ena z rdečo zvezdo in ena brez nje. Vsi vemo, da je prva uradna zastava Socialistične republike Slovenije, druga pa nacionalna, zgodovinska. Razlika je tako jasna, da bi o tem sploh ne smelo biti polemik.

Ne mislimo tu načenjati političnega oziroma idejnega vprašanja, ki sicer obstaja, kot je seveda obstajal, ko je bila za SRS uvedena zastava z zvezdo. Pristaši so pojmivali v tem uzakonitev iz NOB, nasprotniki pa samovoljno prikrojevanje starodavnega znamenja ter

so pri tem uporabili tudi zelo oster izraz „oskrunjenje“.

Kvečjemu bi se tu lahko vprašali, če je spreminjanje zastav na splošno nevtravno, pozitivno ali negativno dejanje. Po našem mnenju je negativno, in to brez ozira na kakršen koli idejni razlog. Smo namreč za nepretrgano zvezo v smislu izročil: naša zgodovina je tako razsekana na vedno nova obdobja z vedno novimi položaji, da imamo trajnih vidnih simbolov, ki bi pričali o naši povezanosti v krajih in časih, zelo malo. Zastava bi lahko bila ena takih povezovalnih prvin. Za zgled so nam Čehi in Poljaki, ki so po zadnji vojni prišli v enak politični položaj kot Slovenci v matični domovini, pa se jim ni zdelo za malo ohraniti svoji tradicionalni zastavi, ki sta veliko pomenili že prejšnjim rodovom. To je pač stvar posluha za vrednote in mere, to je vprašanje čuta za zgodovino, kar je hkrati jamstvo tudi za zrelo načrtovanje bodočnosti.

Verjetno nismo daleč od resnice, da gre skratka za narodno zavest, ki prihodnosti ne gradi s tem, da zabrisuje ali kar odstranjuje spomine na preteklost.

Do tu so naše misli odprte slehernemu stališču, ki lahko svobodno dokaže njih pravilnost ali nepravilnost. Kot Slovenci v znamenstvu pa nikakor ne moremo sprejeti bolj ali manj prikritih poskusov, da bi bila naša narodna, tradicionalna zastava izrinjena iz javnosti. Na zastavo z zvezdo gledamo — ponavljamo — kot na uradno zastavo SRS in kot spomin na partizanske čase (čeprav partizanstvo ne more biti izstožna črna, za eno samo od njegovih sestavin, to je za bivšo KPS). V zgodovinski zastavi pa vidimo barvne simbole vsega slovenskega naroda.

Ta zastava je nad strankami sedanjosti in preteklosti. Simbolizira nam boje in sanje slovenskega naroda v vseh časih in ne le od nekoga določenega sodobnega datuma dalje. Ta zastava je plapolala v dobi taborov, v časih narodnega prebujanja in uveljavljanja. Predstavlja nam vidni simbol tiste pri-

sotnosti, na katero se v teh krajih ogroženosti sklicujemo ne od leta 1945, marveč že tisoč tristo let.

Kdor bi skušal to starodavno zastavo potiskati v kot, bi bil strankar najhujše vrste. Dokazal bi, da zaničuje našo preteklost.

Mladika, Trst, 1978/10, str. 172—173.

MLADIKA:

SLOVENSKI SLOVNICARJI IN NJIHOVE TARČE

Sobotna priloga *Dela* z dne 9. decembra (1978) upravičeno posveča več strani pomembnemu jubileju slovenske kulture in znanosti: 40-letnici ustanovitve Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Med prispevki je tudi poročilo prof. Tineta Logarja o delu „razreda za filološke in literarne vede“. O novem pravopisu, ki je že bil napovedan, piše: „Komisija za pravopis, pravorečje in gramatiko se je zadnja leta ukvarjala predvsem s pripravo načel za novi slovenski pravopis. Delo je končala in ga predložila SAZU (Slovenski akademiji znanosti in umetnosti — op. NAŠE LUČI) v oceno in sprejem. Vendar je zadeva zaradi načelnih pa tudi nekaterih drugih nesporazumov trenutno nelikvidna, tako da je nadaljnja priprava novega slovenskega pravopisa v zastoju, dokler se stvari ne razčistijo z vseh strani.“

Stavki zvenijo nekoliko sumljivo, pri njih razlagi pa nam priskoči na pomoč *Letopis SAZU za leto 1977*, ki je izšel letos in na str. 182 zelo jasno pove, kaj se je zgodilo po opravljenem delu in pregledih v okviru Akademije. Med drugim lahko da je nadaljnja priprava nove idejna vprašanja pri Marksističnem centru CK ZKS je Inštitut za slovenski jezik pripravil 45 kopij uvida v Slovenski pravopis in jih odposlal tov. Šaliju in Hermanovi dne 1. 7. 1977. Kakšno je sedanje stanje tega recenzijskega postopka oziroma kakšne so možnosti za nadaljevanje dela v zvezi z novim

Slovenskim pravopisom, Inštitutu za slovenski jezik še ni znano. Glede na prej omenjene težave tudi ni bil nastavljen predvideni asistent.“

O slovenski slovnici torej odloča centralni komite komunistične partije! Ob tej ugotovitvi, ki je prava sramota za stopnjo demokracije v SRS in za svobodo znanosti, se človek nasmehne ob medsebojnih obračunavanjih slovenskih slovniciarjev. V isti sobotni prilogi *Dela* namreč uredništvo ustavlja dolgo in žolčno polemiko med temi strokovnjaki. Abecedne vojne in črkoborci so le slovenski konjiček! Za slovensko znanost bi bilo gotovo bolj koristno, če bi od medsebojnih očitkov prešli k streljanju na prave tarče — nekoliko više.

Mladika, Trst, 1978/10, str. 173.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG:

V JUGOSLAVIJI NERAZPOLOŽENE ZARADI BREZPOSELNOSTI IN POMANJKLJIVE OSKRBE

Vladimir Bakarić, glavni govornik na zadnji seji CK decembra, je imel le malo poročati o navdušenju med delavci. Je pa zato zaskrbljeno govoril o naraščajočem številu stavk. „Do prekinitve dela,“ je dejal, „je prišlo v zadnjem času najpogosteje v zvezi s smernicami o delitvi osebnega dohodka, urejevanju delovnih odnosov in stanovanjih.“ Torej glede osnovnih želja samoupravljanja. „Delavci so pričakovali, da bo prišlo pri novih smernicah povsem do veljave načelo o plači po delu in da se bo njihov gmotni in družbeni položaj dvignil.“

Istočasno je slišati kritiko o čezmernih naložbah denarja. Pri tem gre za breznačno zapravljanje, največkrat pri posojilih, in za nezakonito pridobivanje denarja. Pogosto je zagotovljena le prva stopnja gradnje, potem pa objekti obmirujejo. Ali pa pride prav zaradi odvajanja denarnih naložb do spora med kolektivom in vodstvom podjetja.

Otočec na Dolenjskem, v gostišče preurejeni grad na otočku sredi zelene Krke

(nadaljevanje s strani 10)

prehodi, ki imajo premajhno prepustnost in tudi premalo jih je. Zato so sklenili, da še dva mejna prehoda dobita označbo mednarodnih prehodov. To bosta mejni prehod Trate in Sv. Jurij.

MIRENSKI GRAD — Kot že dve leti nazaj je tudi letos bila božičnica zborov goriškega pastoralnega področja na Mirenskem gradu. Slovesnost se je začela z mašo, med katero so peli združeni pevski zbori. V koncertnem delu božičnice se je predstavilo sedem zborov.

MURSKA SOBOTA — Od okoli tri tisoč Romov v Pomurju se jih je doslej zaposlilo začasno v tujini dobrih deset odstotkov. Čeprav so možnosti odhodov na tuje čedalje manjše, se je tudi lani zaposlilo po redni poti, v glavnem v Avstriji, še okoli devedeset Romov.

OTIŠKI VRH — V tovarni ivernih plošč v Otiškem vrhu pri Dravogradu, kjer so zaradi pomanjkanja lepila za dober teden bili prisiljeni ustaviti proizvodnjo, so zopet pognali stroje.

SELE — V tem koroškem kraju so letos začeli graditi večnamensko stavbo. V njej bo poleg velike dvorane še šolska telovadnica, gasilski dom ter prostori za razne krožke.

ŠKOFJA LOKA — V kapeli puštalskega gradu je bil januarja nadvse uspel koncert. Nastopila sta domačin Miloš Mejnik in Hubert Bergant. S tem koncertom so slovesno odprli obnovljeno puštalsko kapelo.

TIŠINA — Na letošnjem letnem zboru Čebelarke družine na Tišini pri Murski Soboti, ki združuje 24 večjih čebelarjev, so med naloge za pospeševanje te pomembne dejavnosti uvrstili tudi ureditev večjega nasada akacije, da bi na ta način čebele imele več možnosti za nabiranje medu.

VELENJE — Osrednja proslava v počastitev kulturnega praznika (130-letnica Prešernove smrti) je bila 8. februarja v Domu kulture v Velenju. Za to priložnost je pripravil mešani pevski zbor „Svobode“ iz Šoštanja koncert narodnih in umetnih pesmi. Za praznik so v Šoštanju odprli razstavo del umetnikov iz velenjske občine, v Šmartnem ob Paki pa je gostoval Slovenski oktet.

Nerazpoloženje med ljudstvom je napotilo režim, da gospodarske težave spet tudi politično resno jemlje. Bakarić je funkcionarje opozoril: „Gospodarska vprašanja so le preveč tudi politična vprašanja. Družbeno-gospodarska gibanja imajo neposreden vpliv na politični položaj v državi.“ Da je Bakarić tako jedrnate ugotovitve pred CK sploh izrekel, kaže, kako očitno „revolucionarna“ so se morala velikemu delu udeležencev zdeti ta gibanja. Pri vodilnih krogih jugoslovanskih komunistov, od vrha do spodaj, veljajo nekaj politična moč in osebni delež oblasti. Gospodarstvo in ostalo „tehnično delo“ veljata za nekaj drugovrstnega, celó nadležnega.

Še danes je jugoslovanskemu vodstvu malo sumljiv, kdor se kaj več ukvarja z gospodarstvom, kajti to bi lahko vodilo k nevarno zgrešenemu poslovdskemu in tehnokratskemu mišljenju. Gospodarstvo in finance so sumljive, ker bi se pri njih lahko ustvarjala „odtujevalna središča“, ki bi tekmovala s partijsko oblastjo. Na zadnji seji CK je bila izrečena komaj kakšna beseda o precej slabi jugoslovanski plačilni bilanci z izgubo. A novi „predsednik“ partijskega predsedstva Branko Mikulić je skoraj eno uro govoril o „enoletnem mandatu“ določenih skupin funkcionarjev na vrhu. Tu je šlo za oblast, zato pa za „resnično vprašanje“. Le zaradi jugoslovanskih komunistov bi Karlu Marxu res ne bilo treba napisati treh zvezkov *Kapitala*.

Ali se bo v teh gledanjih kaj spremenilo, je vprašanje. Rastoče nezadovoljstvo pa gotovo veča splošno živčnost, ki se je lotila jugoslovanskega vodstva spričo toliko notranjih in zunanjih težav in predvsem spričo toliko nerešenih težav v oblastniškem aparatu. Z vsemi zdomci, ki so se vrnili, je imela Jugoslavija julija lani 720.000 zapisanih brezposelnih. To je okrog 12% vsega delovnega ljudstva. So pa celó nekateri funkcionarji javno izjavili, da je možno imeti brezposelne zaradi državne podpore laže pod politično kontrolo.

Pri reševanju težav ni videti posebne domiselnosti. Ker ima politika, s tem pa socialistična načela, vselej prednost, ni od sprostitev zasebne obrti in uslug nobene pomoči. Od zadnje Titove plohe besed proti zasebnim obrtnikom in od njegove zahteve po „socialistični rešitvi“ tako imenovanega „malega gospodarstva“ spet rohijo partijski funkcionarji na vseh stopnjah tako ali drugače proti „Privatnikom“. Dohodek le-teh je obdavčen 95 odstotno.

Pri kmetijstvu se kaže v bolj razvitih republikah zaradi bega s kmetov pri zasebnih kmetih težnja, da pogosto kupujejo zemljo nad določeno najvišjo mejo 10 hektarjev, ki jo obdelujejo z nezakonito nastavljenimi pomagачi ali pa jo dajejo v najem. Tako nastaja spet uspešnejši zasebni kmečki stan, ki lahko dela z modernimi sredstvi, zasluži denar in še ustvarja delovna mesta. O tej zadevi je partija doslej rajši molčala, ker pač noče spravljati ljudi v slabo voljo z dodatnimi težavami glede preskrbe. Običajna sredipoletna kriza z mesom zadošča.

To zimo je precej nepričakovano in brez slehernega predhodnega opozorila nastopila težka energetska kriza, ki je posebej prizadela moderne gradnje po mestih, npr. velike stanovanjske bloke. Ljudje niso bili posebno veseli, ko je ob koncu leta zmanjkalo po trgovinah kave in Dolanc je v *Delu* napovedal možno krizo glede petrolejskih proizvodov in premoga.

Bakaričev opomin je vsekakor hotel funkcionarje opozoriti na določene pojave gospodarskega razpadanja v Jugoslaviji. Da se v njej že nekaj let mnogo stvari nič več ne boljša, temveč slabša, vključno turizem, je javna tajnost. Delno je tega kriva splošna gospodarska kriza, delno pa gre, kot temu v komunističnih deželah radi pravijo, za „subjektivne slabosti“. Režim se gotovo ne moti, ko meni, da bi bilo možno „aktivno nezadovoljstvo“, ki se pojavlja med prebivalstvom, za tretji s policijskimi sredstvi. A bilo

bi možno, da bi s kritiko sedanjih gospodarskih razmer lahko postal po Titovem odhodu kateri koli voditelj pri ljudeh priljubljen, s tem bi pa zrasla njegova politična moč. Neurejena gospodarska vprašanja so bila na koncu šestdesetih let prisotna ob zibelki narodnostnih sporov. Socialistična Jugoslavija bo morala, če bo hotela preživeti, posebno svojim zahodnim republikam nuditi več kot zgolj negotovo životarjenje na robu.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 11. januarja 1979, str. 6.

KATOLIŠKI GLAS:

O IZPUSTITVI NEMŠKIH TERORISTOV

Torej so jih le izpustili. One štiri nemške teroriste namreč, ki so se zatekali v Jugoslavijo. V Beogradu so upali dobiti zanje kar osem hrvaških nacionalistov, za katere niso mogli prinesiti dokazov, da so res teroristi. Kar me kot Slovenca žali, je zahteva: dva Hrvata za enega Nemca. Je mar človek nemškega rodu več vreden kot Slovan?

Omenjene nemške teroriste so imeli v Beogradu priprte, ker so se pritihotapili v Jugoslavijo z lažnimi potnimi listi. Z istimi ponarejenimi papirji so jim potem pustili prekoračiti državno mejo. Tudi ta „doslednost“ me preseneča.

V Zahodni Nemčiji se pripravajo politiki in javnost ob vprašanju, ali naj bodo nacisti in levičarji državni uradniki, zlasti ali smejo biti vzgojitelji mladine na šolah in univerzah. Pri nas v Jugoslaviji so to vprašanje že uredili: verni ljudje mladine ne smejo učiti. In glej čudo: kar je v Jugoslaviji za tamkajšnji režim nekaj povsem logičnega, naravnega in pravnega, to isto je zanj v Zahodni Nemčiji, ki je sprejela zakon zoper nameščanje nacistov in komunistov v javne službe, zločin zoper demokracijo. Jugoslovanski komunisti imajo kot komunisti po vsem svetu dve

merili: eno za domačo uporabo, drugo za izvoz.

Katoliški glas, Gorica-Trst, 14. decembra 1978, str. 2.

DELO:

TABUJI

MATEJ BOR: Nehote se sprašujem, ali obstoje pri nas še vedno neki tabuji, o katerih se sicer govori, a ne javno. Ali ni eden izmed grehov, ki jih kritika očita Javoršku (ob njegovi novi knjigi NEVARNA RAZMERJA — op. NAŠE LUČI), prav ta, da se je dotaknil tabujev in travm? Edvard Kocbek mi ne bo zameril, če povem, da sem bil svoj čas pri njem in mi je rekel: „Nekoč je prišel k meni v tole sobo Pirjevec in dejal, da mi tiska knjigo v Mariboru pri Obzorju pod pogojem, da napišem vse, kot je bilo.“ Kocbek je odvrnil: „Veš kaj, pripravljen sem napisati tako, kot je bilo, pod pogojem, da tudi ti napišeš knjigo, in sicer vse tako, kot je bilo.“ Niti ena niti druga knjiga ni bila napisana. Pač pa je Kocbek — nimam razloga, da mu ne bi verjel — še dejal, da je Pirjevec pri tem zardel.

Delo, Ljubljana, 8. februarja 1979, str. 15.

V nedavni nemški zgodovini se je Cerkev uradno vzdružala političnega glasu. Obrnili smo tako rekoč Judom hrbet in nadaljevali z molitvijo. Zgodovino vere in zgodovino političnega odpora smo ločili in to je eno najtemnejših poglavij naše verske in cerkvene zgodovine. Zato smo morali čuti Bonhoefferjev (protestantski teolog, ki se je nacizmu uprl — op. NAŠE LUČI) očitek, da sme le tisti, ki kričijo v prid Judom, tudi v cerkvi peti.

SPIEGEL, Hamburg, 5. februarja 1979.

cvetje v jeseni

„pretresla me je ljubezen, enaka viharju, enaka nevihti — prišla je pozno — kakor pride časih kako cvetje v pozni jeseni — sadu ni rodila, kakor ga ne rodi jesenski cvet“.

Ivan Tavčar se je ob osemindesetih letih naenkrat zavedel, da njegovo življenje nima pravega smisla, čeprav mu kot odvetniku dobro gre. Ko je to potožil zdravniku, mu je ta nasvetoval, naj gre v gore ali na deželo, pa bo sprevidel, da je življenje božji dar. Tavčar je zdravnika ubogal in se odpravil na Jelovo brdo pod Blegoš, kjer je bila poročena sestra njegove matere Barba s Presečnikovim Boštjanom.

Na poti v pogorje je nad Lovskim brdom dohitel kočarja Skalarja in njegovo ženo Luco. Skalar se je vračal iz šestnajstletne ječe. Z gruntarjem Kalarjem sta se bila pravdala zaradi Skalarjeve njivice, po kateri je hotel Kalar voziti les iz svojega gozda; Kalar je pravdo izgubil, zato je hotel Skalarja s sekuro ubiti, a mu je pri tem spodrnilo in je padel v prepad; njegov brat je pa pred sodiščem krivo pričal zoper Skalarja, češ da je ta Kalarja ubil. Luci je uspelo do-

biti moža iz ječe in sedaj sta se vračala domov. Že po poti pa so vsi trije zvedeli, da vsa vas pričakuje Skalarja s koli in vilami. Ko so se približali vasi, je začela Luca na glas moliti žalostni del rožnega venca — in res, ljudje so se umaknili.

Pri Presečnikovih so Tavčarja lepo sprejeli. V mraku so sedli k večerji domači in posli, med temi dekla Liza in hlapec Danijel.

Nato je prišel na vrsto sok, v kateri je vrgla gospodinja veliko kepo rumenega masla. Vsak je dobil leseno žlico, skupaj smo zajemali, pridno in z vnemo. Tu in tam je Liza zavpila nad Danijelom:

„Ne lovi samo štrukljevi!“

Pa hlapče se ni dosti brigalo za to karanje. Ko je bilo le še malo v skledi, je to k sebi potegnil režeč se:

„Da ne bo mati mislila, da slabo kuha!“

Pri večerji je nosil prvo besedo stari Jakopin. Tisti dan je delal pri Presečnikovih. Je li imel ta starec kako krstno ali kako drugo ime, ne vem. Kar sem ga poznal, so ga klicali za Jakopina. Bil je Radেকেga vojščak, ponosen na svoje trpljenje v vojski, ponosen tudi na svojo nemščino, kakor si jo je bil prilomil v vojaški službi.

Ko se je sok na mizo postavil, je pričel:

„Kaj veste vi, ki na svetu niste nič skusili in ki tudi nič ne veste.“

„Povej nam kaj!“ je prosila Liza, ki se očitno je Danijelom še ni bila sprijaznila.

„Veliko ti lahko povem,“ se je odrezal Jakopin. „Najlepše, kar je bilo, je bilo v Brešiji. Tam so nas puntarji nekaj komandirali in grof Radeci“ — Jakopin maršalovega imena ni mogel drugače izgovoriti — „je dejal: ‚Fantje, pojdimo iz mesta! Tisti dan me je imel profos v rokah, ker sem bil svojemu koprolu nekaj nepokorščine izkazal. Po ulicah smo se gnetli in ti vrage so s streh in oken na nas streljali. Da, tako je bilo.“

„Pa ste vendar nazaj streljali?“ se je vmešal Danijel.

Jakopin ga je zavrnil:

„Molči, ki nič ne veš! Gori za dimnikom je tičal Lahonček in na

nas je streljal, da se je vse kadilo okrog njega. Za božjo voljo sem prosil profosa, da naj mi da puško v roke. Dá mi jo. Tresk! in še danes ga vidim, kako je omahnil, zdrsnil po strehi in nato tlesnil na kamen, da je vse okrog škropilo. Lepo je bilo. In potlej smo šli v Mantovo.“

„Kaj je Mantova?“ vpraša Liza. Takrat se je Jakopin repenčil, kakor se repenči petelin na gnoju. „Mantova je mesto; ajne greze festunk, ajne greze boser.“

Ta „greze boser“ se mi je zagrizel v uho tako, da nisem mogel zadržati smeha.

„Le smej se,“ se je zatogotil Jakopin, „dobro pa je le, če človek nemško govori.“

Ker je bilo mleko pozajeto, je družina vstala in odšla.

„Kje pa je Meta?“ vprašam gospodinjino.

„Pri ognjišču je jedla,“ odgovori mati, „in sodim, da jo je malo sram pred tabo.“

„Sitna je danes,“ pristavi Boštjan, „in kadar jo prime tak dan, ni izhajati ž njo.“

Gospodinja ga je zavrnila:

„Ne bodi prehud ž njo! Ni posebnega zdravja in hitre jeze je tudi.“

„Kar ima od tebe,“ je dodal gospodar zadovoljno.

Hišna vrata so se lahko odprla; gospodar in gospodinja pa sta utihnili. Nekaj časa je obstala, nato se je približala peči, da je stopila vsa njena postava na svetlo. Takoj sem videl, da je še pol otroka, pol device, torej najlepša stvaritev, s katero je osrečil Bog zemljo in moške na nji. Visoka je bila kot klas na njivi. Obraza še nisem mogel opaziti, ker je imela ruto tako zavezano, da ga je ž njo skrivala.

„Sem pojdi, Meta!“ sem jo pozval nekoliko osorno.

„Saj grem,“ je odgovorila tiho. Nato je pristopila k mizi, sedla na stol in odvezala ruto pod obrazom, da ji je padla na rame.

Na obraz ji je padala polna svetloba. Kako naj popišem ta obraz? To je ravno: ne dá se popisati. Pogledal sem jo, ali takoj je odmaknila oči in jih dvignila proti stropu. Prešinila me je misel: ta obraz, nebeški Rafael, se je moral nekdaž že zibati pred tvojim du-

hom. In res, v Bologni je bilo, ko sem koprnel pred Rafaelovo podobno svete Cecilije. Naša Meta je imela obraz te svete Cecilije. Carobni vtis pa so povečavali svetli, na rdeče spominjajoči lasje, ki so na debelih kitah težili sveto Cecilijo z Jelovega brda.

V meni je vse zakipelo, cesar pa nisem smel otroku pokazati. Moja osornost jo je bila prvi hip preplašila, pa se je hitro ojačila. Meni nič tebi nič je spregovorila:

„Brado pa proč deni! Samo živina ima lase po celi glavi.“

Moja brada, na katero sem toliko ponosen, ni bila vseč temu osatu. To so bile edine besede, ki jih je Meta tisti večer v moji družbi spregovorila.

Spravili so me spat v gorenjo hišo. Lojena sveča se je prižgala, da nam je svetila po temnih stopnicah, in vzeli smo tudi „hlapca“ s seboj, da sem mogel ugasiti luč, kar pri lojeni sveči ni bila malenkost.

V gorenji hiši je vse dišalo po žitu. Ondi so stale pregrade, ki niso bile pri Presečnikovih nikdar prazne. Bila je tudi „malana“. Na vsaki steni se je videla zlata monštranca z belo hostijo, a obdajalo jo je grozdje v isti velikosti, kakor so ga nekdanj prinesli iz dežele Kanaana. Tu je stala tudi postelja, široka, da bi se bila na njej brez težave urila cela stotinja. Sivo-rdeče-belo je bila v umetnih štirikotih prevlečena; na sprednji končnici, ravno nad zgglavem, pa je zrlo resno in skrbno veliko božje oko, da si brez strahu mogel zaspiti pod njegovim mogočnim varstvom.

Legel sem v posteljo na plevnico, ki je bila za moje kosti precej trda. S „hlapcem“ pa sem strl luč, da je po vsi gorenji hiši neprijetno zadišalo. Ali vendar, kako je bilo prijetno ležati tu! Že ta zrak — spal sem pri odprtem oknu — mi je nepolnil pljuča kakor voljino in rahlo laško olje.

Zatisnil sem oči: okrog mene so se sukale zlate monštranice z belo hostijo in spremljali so jih orjaški grozdi, in to v tako živih barvah, kakor jih je vedel zidu vdihniti le samouk, katerega je Poljanski dolini rodil neznatni Divjakov mlin ob bistri Hotoveljščici. Janez in Štefan, kdo vaju danes še pozna? Imeni slavnih sinov zadnjega se bleščita s kamnite plošče v poljanski cerkvi.

Janez in Štefan Šubic pa sta legla v zemljo, tiho in ponižno, kakor sta svoj čas živela, samouka slikarja in kiparja. Bila sta plemenita slovenska sadova naše zapuščene matere zemlje. Velika bi bila umetnika, ko bi se tako izšolala, kakor sta izšolala v potu in trudu svoje sinove.

Na ta dva moža sem mislil prvo noč na Jelovem brdu in spomin nanju je pomnožil harmonijo, ki je objemala Presečnikovo selišče.

IV

DRUGO JUTRO me je zbudil rahel klic: „Vstati je čas!“ Dan se je komaj delal, ko sem že tičal v obleki. Moje telo je bilo okrepcano, ker sem spal, da cesar boljše ne more.

Spodaj v hiši je že stala skleda na mizi in kmalu je bila zbrana okrog nje družba prejšnjega večera. Da so bili žganci ranega jutra gospodarji, o tem ni treba posebej praviti. Mati jih je bila polila z „volóvim maslovnikom“, mi pa smo komaj čakali, da sežemo po žlicah.

Volóvi maslovník — nemogoča beseda! Pa se je vendar dostikrat spominjam, kadar si kvarim želodec po ljubljanskih gostilnah. Žal, tudi ta jed — v pinjeno mleko zakuhana moka — je izginila, in prav milo se mi je storilo, ko sem zadnjič izpraševal poljanska otročeta, pa niti eno ni vedelo govoriti o volovem maslovniku. Drugače smo jedli v prejšnjih časih, pa smo tudi drugače rasli in dorasli kot današnji zeleni drobiži.

Pred hlevom sva si z Boštjanom, oba goloroka, opasala oselnike in si snela kose z zida. Liza je prinesla iz hleva posodo penastega, ravnokar namolzenega mleka. Porogljivo se je zasmejala: „Hek!“

Ali njena porogljivost ni segala do mene: ko sem že pohajal visoke šole, nisem smel nikdar lenariti o počitnicah in koso sem boljše poznal kot Justinijanov kodeks. Kosil sem, vozil sem samotež in kadar so izostali gnojariji, sem si moral še celo koš gnoja oprtati in z njim stokati do strmega laza. To je bilo najtežje delo, s katerim smo si gorjanci svoj kruh pridobivali. Konjiči in voliči, ki so se od tedaj

močno zaredili in pomnožili, so tudi gnojarije odpravili.

Danes smo hoteli kositi otavo na Mlinšah. Hodeč proti temu travniku nisva z gospodarjem mnogo govorila. Ker mi ni drugega na misel prišlo, sem vprašal mimogrede:

„Kaj pa Meta? Ali se snubači že oglašajo?“

„Saj je še otročja,“ odgovori oče suhotno. „Posavčev iz Martinovega sela prihaja tja in tja v hišo. No, ne vem.“

„In dekle?“

„Kje naj ve, čemu smo možki na svetu?“

Prav odleglo mi je pri teh besedah, kakor da bi me ta reč kaj brigala.

Ko sva dospela do Mlinš, naju je

objelo mlado jutro s svojo nepopisno milobo. Širno se je razprostiral travnik pred nama. Otava je lepo kazala in rožice so cvetele po zeleni trati, ki se je vlekla skoraj tja do bukovih gozdov zelenega Blegoša. Pajki so bili napredli po travi svoje mreže, na njih pa je ležala rosa v srebrnih kapljah. Oglašale so se ptice, predvsem strnad, ki je neprestano gnal svoj „čer-čer-čer-čerlii“.

Vse to je pila duša in kmalu je odmevala od drobnih ptic drobnih glasov.

Postavili smo se v vrsto. Kakih deset korakov od mene se je oglašil Danijel odločno zaničljivo:

„Ali se poskusiva?“

„Se pa!“ odgovorim brez odloga.

Domači hlapec mora kositi naprej in njegova čast zahteva, da ga sokosci ne prekose, ker velja za veliko sramoto, če bi ga kdo v košnji za seboj pustil. Danijel je mislil, da bo imel z mano lahko opravilo in zategadelj me je poklical na dvoboj s koso. Tiste čase še nisem bil ta žalostna podrtija, kakor sem danes; žilava moč se je pretakala po mojih udih in nisem se kmalu zbal nasprotnika.

Kosa pa mi v prvih trenutkih ni hotela prav peti in ne dajati pokorščine; brisal sem jo s travo in z oslo sem zvonil po nji.

Že se je zaveselll Danijel:

„Pa počivaj! Že vidim, da nisi od farel!“

Prezgodaj se je veselil poštenjak. Kmalu sem bil v stari vaji; v mogočnih plasteh mi je padala trava in duh sveže zemlje je puhtel od nje.

Prvi sem prekosil svojo rajdo. Danijel pa je vrgel z jezo koso v travo, da je kar odskočila.

„Boš kosišče zlomil!“ ga je miril Boštjan.

Bilo je dosti smeha, kar je Danijela še bolj razkačilo:

„Nočem več plače! Dobi si novega hlapca, Presečnik! K Domačejkarjevim grem kože past, ker res nisem zanič, če me že vsaka žaba užene!“

Proti devetém sta prišli Meta in Liza.

Izpraznili smo čerfo kislega mleka. Pod streho sem spravil tak kos črnega kruha, kakor bi ga sedaj s svojim gosposkim želodcem ne

mogel pokončati, in naj bi šlo za življenje.

Po tem končanem opravilu je spregovorila Meta:

„Mati je dejala, da naj pride Janez domu.“

Ta Janez sem bil jaz.

„Čemu?“

„Mati pravi.“

„Ne grem.“

K meni se je nagnila in šepnila:

„Pa z mano pojdi! Ti nekaj pokazem.“

„Ker je delavec dosti, grem.“

Vstala sva, da bi odšla. To je opazil hlapec Danijel in je pričel nagajati, kakor smo si svoj čas med seboj nagajali, če sta si fantič in deklič, ko sta še v dolgih srajčicah okrog letala, kazala prijateljstvo. Danijel je tolkel po svojem šepastem stegnu in kričal:

„Mož in žena,
žlica masla,
skupaj krave pasla.“

Kaj to maslo in ta krava pomenita, mi še danes ni jasno.

Meta se je ponosno ozrla proti hlapčetu in siknila: „Švedra!“

Ta pa se je še vedno krohotal in gonil svojo pesem o maslu in kravi.

„Torej kam?“ sem vprašal.

„Pojdiva do Karlovščice,“ mi je odgovorila. „Jera še živi.“

V vasi na Kalarjevem dvorišču je stal osemletni Kalarjev Lovrica. Nalito polne hlačice ga je bilo in meso je kar viselo od njega. Prvi navihanec je bil med vaškimi

Otroka v narodni noši.

otročaji. Komaj je ugledal Meto, se je glasno zasmeljal in še bolj glasno zakričal:

„Lisica! Hoha! Lisica!“

Sedaj pa sem nekaj doživel. Dekle se je pretreslo in sapa je kar zapiskala iz nje. Bliskoma je bila z roko pri zemlji in dvignila kamen, kakor ji je ravno pod prste prišel.

Lovrica je poskušal hitro odkuriti, ali bilo je že prepozno. Meta je z veliko spretnostjo zavihnila kamen in zadela Lovrico zadaj v tarčico, da je lomil roke in z največjim tuljenjem zbežal k materi v vežo.

Položaj mi je bil jasen. V vsem našem pogorju ga ni bilo človeka, da bi se mu ne bilo pridelo kako smešnilno ime. Zaradi lepih svetlih las je bila Presečnikova Meta „lisica“. In te „lisice“ se ni mogla otresti, ker je javnost opažala, da jo spravlja v največjo jezo.

Hotel sem ji dati nekaj očetovskega pouka:

„Kaj pa vendar počenjaš? Ali je kaj takega spodobno za žensko?“

Šlo ji je na jok:

„Morem kaj, če imam te grde las?“

Še vedno sem ji hotel biti oče:

„Povej mi, Meta, kedaj je naš Blegoš najlepši! Ali ne tedaj, kadar ga objema jutranja zarja? In kdaj se ti Stari vrh najbolj dopade? Ali ne tedaj, če okrog in okrog njega žari večerna zora? Ti pa se huduješ, da si prinesla s seboj na svet zarjo, ki ti noč in dan obseva obraz. Ali sedaj vidiš, kako si nespametna?“

Takrat sva se spustila s pota nizdol na senožeti, ki se po bregovih spuščajo do Karlovške doline. Po teh senožetih sva hodila že pred petimi leti in že tedaj sta se jih oklenili najini srca.

Takoj pod Jelovim brdom izvirar Karlovščica v precej mogočnem tolmu. V nji se zrcalijo jeseni in nekaj drobnih macesnov, ker je čista kakor kristal. Nato pa šumi po bregu, napravlja majhne, šumeče slapove, ki se zopet nabere v tolmu, dokler ni med šumom in penami dosežen globok dol. Po vseh tolmunih pa živi množica črno-zelenih postrvi, da voda kar zatemni, kadar pred tabo švignejo pod skalnati rob.

Kedaj je naš Blegoš najlepši? Ali ne tedaj, kadar ga objema jutranja zarja? In Stari vrh? Ali ne tedaj, če okrog in okrog njega žari večerna zora?

Dolgo je molčala. Končno pa je le ponižano spregovorila:

„Ne bom se več jezila.“

Prišla sva do največjega tolmu, ki je tičal nekako v sredi bregov. Obdajalo ga je gosto jelšje in to grmovje je ustvarjalo nekako lopo. V to lopo sva se podala in sedla na mehko travo. Sedela sva v sencu, a tolmun sam so obsevali sončni žarki. Na suhi veji nad vodo je čepel debeloglavec, sivi kačji pastir. Gorkota je prebudila iz spanja belega večernega metuljčka — mi gorjanci bi rekli „motovilčka“ — ki je tičal pod zelenim listom. Hotel je poskusiti svoje zaspane moči in vzdignil se je v topli zrak. Ali debeloglavec je prežal in takoj ga je pograbil, da so se bele peruti v kosjih usule od drobnega mučenika. Nato je ropar z oskubnim trupelcem suhotno odrčral, da si je drugod v miru napravil obed.

„Jé ga!“ je vzkliknila Meta. Bele peruti so padale v vodo, kjer se je takoj začelo posebno pljuskanje. „Jera se oglašá.“

Pristopila je k vodi in lahno dvignila roko. Jaz pa sem moral ostati na svojem mestu. Od tam sem videl, kako je izpod skale, okrog katera so se nabirale pene, priplavala velika postrv, ki je pljuskala po belih kosjih na vodi.

Bila je „Jera“, ki sva jo že pred petimi leti spoznala.

Prišel je ukaz: „Kobilice lovi!“

Človekoljubno je še dostavila: „Pa steri glavice, da ne trpé preveč!“

In ljubljanski kavalir se je plazil po bregu in pokorno lovil brzoskoke kobilice. Trl sem jim glavice, ta-

ko da sem imel v hipu rumene prste na roki. Z otrokom sem postal otrok, naravi sem slonel v naročju, z njo sem dihal in živel. In prav nič se ne sramujem povedati, da se mi še danes sanja v dolgi noči, kako lovim kobilice po travah ob slapih šumeče Karlovščice.

Prinašal sem jih dekletu, ki je vsako posebej spustila v vodo. Ondi se je Jera gostila. Postavila se je bila ob strani tik curka; kadar je prineslo kobilico mimo, je že izginila v nenasitnem želodcu.

Šestnajst po vrsti jih je Jera pozobala tisto jutro; šele za sedemnajsto se ni več zmenila, tako da jo je curek odnesel. Nato je hotela prebavljati. Splavala je h koncu tolmu, kjer je obstala. Držala se je prav pri vršini, da ji je gledala plavut iz vode in da so se jasno razločevale črne in rdeče pike. Pri tem je bila Jera mirna, kakor kos lesa, ki je obstal v mirni vodi, samo bčiasih je z repkom pomahala in bistri očesci sta se ji svetili kot iskri.

Ko sem pristopil, ni takoj zbežala. Polagoma se je potapljala, zmeraj niže, zmeraj niže, dokler je ni dno vzelo mojemu očesu.

„Tebe se je zbala. Sedaj jih pa nekaj ujamem, če jih hočeš jesti.“

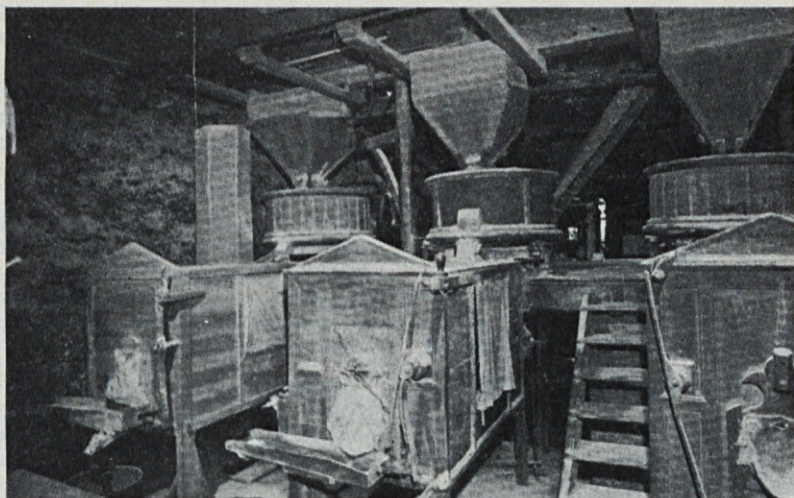
Peljala me je k nižjemu tolmu, ki je bil bolj plitev in ki so ga obdajale votle skale, pod katerimi se ribe rade skrivajo. Ko sva pristopila, se je potegnil temen oblak: toliko se jih je skrilo pod skalo.

In spet sem nekaj posebnega doživel. Vrgla je ruto z glave in odvezala še tisto, ki jo je imela okrog vrata. Pri tem se je sramežljivo obrnila v stran, da bi ne opazil, kar ni bilo namenjeno mojemu pogledu. Vrgla je ruti v travo, a s tem je bilo sramežljivosti v vsakem oziru zadoščeno. Obrnila se je k meni, kot bi imela deset rut okrog vrata; na rokah pa je pričela vihati rokavce. Ko so bili na obeh rokah zavihani, je legla na breg, rekoč:

„Da bi me le kakšna ruska ne uklala!“ V pogorju je „ruska“ to, kar je mravlja v ravnini.

Brez strahu je potem segla pod skalo, in sicer tako globoko, da ji je voda močila zavihani rokavček.

S ponosom je zaklicala: „Jo že čutim!“

Star kmečki mlin.

Kdor ve postrvi z roko loviti — jaz sem strokovnjak v tem — ve tudi, kako se polasti lovca zadovoljstvo, če je spravil žival pod skalo v tako stisko, da ne more več uti.

To zadovoljstvo je občutila tudi Meta:

„Mislím, da mi več ne uide.“

V tej nadi je prišla eni roki še z drugo na pomoč, tako da je imela obe v vodi in pod skalo. A glori je bilo konec. Meta je nekaj zastokala, nato je bliskoma potegnila roke izpod skale in se vzdignila z zemlje. Bila je tako ostrašena, da se ni mogla z mesta ganiti.

„Kaj je?“

Ni mogla odgovoriti, samo z roko je kazala v vodo. Približam se bregu in takoj ga opazim, tistega največjega sovražnika „ribiča z roko“. Po belem pesku se je bil priklatil od onega brega, vlekel se je prav ob tleh in malo, trikotno glavico metal tja in sem. Okrog te trikotne glavice je neprenehoma strigel s črnim jezičkom, a po hrbtu je nosil križ v debeli verigi.

Pobegnila je po senožeti navpik. Pri vaški poti na trati je ležal Kalar. V roki je tiščal odprt nož in v zemljo suval ž njim. Nekaj je grčal in nerazumljivo govoril. Pri najinem prihodu vzdigne glavo:

„Dekle naj gre naprej.“

Očividno je bilo, da hoče z ma-

no govoriti. Meta je odšla, Kalar pa je pričel:

„Jezični dohtar, kaj?“

Pritrdil sem mu. Dolgo je zrl predse.

„Morda mi napišeš pismo za sodnijo, da bi potem človek tisto sam nesel v Loko, kjer bi ga zaprli brez litanij in brez žandarjev. Teh se bojím in nočem, da bi me pred otroki uklepali.“

Gledala sva si obraz v obraz. Precej časa. Nato je omahnil in zopet je sekal z nožem po zemlji. Ko se je umiril, mu rečem:

„Poslušaj dober svet! Krivico si mu delal, Luka, to je ena; in kazen je že šestnajst let lazila za teboj; vest te je razjedala, in to je hujše od ječe. Ali ni res?“

Samo zastokal je.

„Reci mu, da ti je žal krivice in da naj v božjem imenu pozabi. Boš videl, da pozabi, in vse je izravnano.“

Ker ni bilo odgovora, sem odšel.

Sredi vasi sem Meto dotekel. Mogoče in skoraj gotovo je, da je je mučila radovednost, kaj mi je Kalar povedal. Vsaka bi bila vprašala po tem, moja deklíca pa ni odprla ust — bila je značaj!

Pri Kalarjevi hiši je kazal svojo razmršeno glavo Lovrica izza vogla. Še vedno mu je tičal jok v grlu in čulo se je kakor ihtenje, ko se je drl:

„Lisical! Hoha! Lisical!“

Meta se še zmenila ni.
Z macesna pa se je še vedno oglašal strnad:
„Čer-čer-čer-čeriii.“

V

VSAK DAN V TEDNU smo spravljali otavo. Nalagali smo jo na voziče, s katerimi se je težko vozilo po slabih potih. Tu in tam smo se morali kar vsi podstaviti, da se ni voziček zavrtel po bregu. Trpeli smo in trudni smo légali spat.

Z nedeljo je prišel shod na Gori. Zjutraj je bila maša in ob desetih tudi. Kdor je bil zjutraj v cerkvi, je ostal potem doma. Kar je bilo mladega, je hitelo k desetemu opravilu.

Pri Presečnikovih sta najprej odrinila oče in mati s postavnostjo, ki je last pametnih ljudi. Nato sta odšla Danijel in Liza. Že v veži sta se prepírala in ta prepír se je vlekel ž njima, ko sta bila že daleč od hiše. Danijel je hotel, da bi mu dala Liza nekaj denarja, Liza pa se je temu z vso odločnostjo ustavljala. Do Gore je hlapčič brez dvoma iztisnil zahtevani goldinarček iz starikastega dekleta in gotovo je tudi, da ga je potem zapíl.

Pred hišo sem čakal, da pride Meta. Sicer pa ni bilo dogovorjeno, da bova skupaj hodila. To pa se je samo ob sebi umelo; nikomur se ni čudno zdelo, ne očetu ne materi. Ni je hotelo biti iz gorenje hiše, kjer se je nekje — kamric in čumnat je bilo tam gori vse polno — oblačila.

Kar se tiče moje osebe, sem jo bil zavil v oblačilce, času in kraju zelo primerno. Posebno je bilo to oblačilce primerno kraju, ki leži že pošteno visoko v hribih. Kdor lazi po hribih, mu je nositi posebno obleko. Že nekaj let sem lazil po gorah, zatorej mi v tem ozíru ni primanjkovalo nič posebnega. Prav nič se mi ni čudno videlo, nasprotno, zdelo se mi je edino pametno, da sem paradiral pred Presečnikovo hišo, kakor bi se odpravljaj na Begunjščico ali na Kredarico. Na nogah sem rožljaj z dobro zažebjanimi čevlji; méči pa sta tičali v sivih nogavicah, ki so segale do kratkih hlačic, bingljajočih mi okrog golih kolen. Vsi ti krasoti se je pri-

družil še temen suknjič, zadaj narejen „na ploho“. Ni mi treba še posebej povedati, da mi je čepel na glavi obrabljen in zasvaljkan klobuček, in sicer s krivci, kakor hriboľazcu pristojé.

Živel sem v prepričanju, da sem zelo pametno, zelo okusno in predvsem tudi zelo praktično oblečen. Ni mi prihajalo na misel, da sem podoba, kakor v teh krajih morda še nikdar nastopila ni in katere velika smešnost prebivalstvu ne bo odšla. Vtisom smešnosti so naši pogorci zelo dostopni.

Končno je Meta vendarle prilezla iz hiše.

„Kje vendar tičiš?“ sem se začel. „Na Gori se že ‚ta dolga‘ zvoní, midva pa se še odpravila nisva.“

„Dosti je še časa,“ se je kratko odrezala, „pol ure, pa bomo gori.“

Takrat je opazila moje do kolen segajoče nogavice — dolge nogavice je smela v pogorju samo ženska nositi — moje bingljajoče kratke hlačice in moj od zadaj široki deski podoben suknjič, pa se je skoraj do tal sklonila, tlesnila z rokami in se nato začela na tak način smejati, da so ji kar solze lile po lících.

„Kakšen si vendar? Vsa Gora se ti bo smejala! Kdo more s takim hoditi?“

In zopet se je spustila v smeh. Nič ni pomagalo: v največji hitrii sem se moral preobleči in odložiti svojo hriboľazniško slavo. Samo posvaljkani klobuček je dobil milost v njenih očeh, in to zaradi krivcev, ki so bili deklíču všeč.

Na drugo stran pa ne morem zamolčati, kako se je bil ta spaček sam oblekel in napravil.

Takrat v kmečkih hišah še ni gospodarila tista zoprna gosposčina, s katero se danes pačijo naša dekleta. Če se v Poljanah postaviš na brv pred cervkijo, pa ti prihajajo z bluzami, in vrag naj me vzame, če ni vsako leto več klobukov na ženski strani. Na nogah, ki se včasih merijo z velikostjo čolna, pa se blesté beli ali še celo zelenkasti čevljički. Človek bi najrajši skočil z brvi v Ločilnico, da bi mu ne bilo treba gledati, kako se deklice

trudijo, da postanejo v mladih letih prave grdobe. Morda nam pridejo še srečni časi, ko bodo naša dekleta s klobukom na glavi vodo nosila, v zadrgnjenih modrcih pa plela žito in korenje.

Meta te šege ni poznala. A vzlic temu se je bila napravila, kot je napravljen oltar pri največjih cerkvenih slavnostih. Nosila je svetlo-sivo kamrikasto krilce, na katerem sta se počez vlekla dva v zobce nabrana rumena trakova, da se je videlo, kadar je korakala, kakor bi se vili po kamriku dve rumeni kači. Okrog obraza je imela modro rutico, ki jo je bila pod vratom lahko zavezala. Pri prvem koraku ji je zdrsnila na ramena, da se je v vsej krasoti odkrila lepa glava. Svetle lase si je bila prevezala s trakom iz črnega žameta, kar se ji je prav čedno podalo, skoraj še bolj kot glavnik iz rumene kovine, ki je gledal kot žareča krona izmed plavkastih kit. Mojo posebno pozornost je vzbujala zelenkasta surovosvilnata ruta, ki si jo je bila ovila okrog vrata. Ta vrat pa je cvetel izmed nežnih bellh špic kakor „ženinček“, ki poganja v svečanu med belim snegom. Ta svilnata ruta je bila pripeta za tilnikom, da se je ondi napravljala ljubka jamica, pripeta pa je bila tudi spodaj. Kadar se je prestopala, so završala okrog Mete spodnja krila, in kadar je predaleč stopila, so se zasvetile nogavice in prikazali se čižemčki, prikladni vsaki gosposki nožici. Bila je zala kot roža v maju.

Prav zelo sva morala pospešiti hojo. Dospevši k cervki pa vendar nisva še prav nič zamudila; Zbrana je že bila velika množica. Ta je postajala med štanti v bregu na levo od cervke. Prodajala se je obleka, ponajveč pa sladke reči. Ali pred mašo se še ni kupovalo; še celo Veharjev Nace iz Delnic ni imel kaj posla. Stal je kakor rabelj tik klade, v katero je bila zasekana ostra sekira. Tu so se sekali štruklji. Če si mehko, pokonji postavljeno blago z enim udarcem presekal, je bilo tvoje; če se ni posrečilo, si moral plačati, štrukelj pa je ostal Nacetu. To sekanje je tisti dan na Gori povzročilo največje zanimanje.

bo še

predragi bralci!

Študentski duhovnik iz Amsterdama Ype Bekker je pred nedavnim razvil tele misli:

„Ali smo kristjani še preroki? Prerokujemo, kadar spregovori v nas Bog. Božje besede v srcu so duh in življenje. V človeku razvijajo spoznanje, dobroto in popolnost. Človekov duh je božji dih. Božji Duh veje, kjer hoče.“

Kako bi mogel nesvoboden duh ljudi osvobajati? Duh nas spreminja, osvobaja, da spoznavamo, govorimo in delamo na presenetljivo drugačen in nov način.

Prerok krepi utrujene, ko izpričuje dolgoročne, prihodnostne poglede življenja. Krivi prerok pa oznanja to, kar je namenjeno le tešitvi tega minevajočega trenutka.

Preroštvo se zavzema tudi za družbeno pravičnost: raztrga krivične spone, tlačene osvobodí, zlomi nasilje, bedne pripelje h kruhu in pod streho. Prerok je ključna osebnost in pospeševatelj v procesu demokratizacije in posvečevanja. Ta proces je odrešenijsko družbeni program za človeštvo.

Resnični prerok se opira na Kristusa in je pripravljen za svoje oznanilo trpeti. Če ga sovražijo, izobčijo, zasramujejo, zavržejo, se veseli, ker je s tem deležen Kristusovega blagovanja.“

Lep pozdrav!

Uredniki

slovinci po evropi

anglija

O Misijonskem krožku, ki ga na Angleškem vodi z vso zavzetostjo Rehbergerjeva gospa iz Bedforda smo že poročali. Mnogi slovenski misijonarji, ki so bili na Angleškem zaradi učenja jezika, se gotovo s hvaležnostjo spominjajo gostoljubnosti Rehbergerjeve družine.

Tokrat objavljamo letno bilanco krožka in se ponovno iskreno zahvaljujemo vsem dragim rojakom za njihove prispevke. Naj vam bo vaše dobro delo v blagoslov!

Po 10 £ so darovali: A. Žle, J. Grčar, S. Žbogar, P. Selak, J. Šabec;

8 £: F. Lapanja;

po 5 £: M. Grkman, J. Skapar, 2-krat N. N., F. Vidmar;

Lani v decembru je sv. Miklavž prišel tudi k nam v London in nas tu pozdravlja.

3 £: M. Fras; po 2 £: M. Klemenčič, J. Prevc, T. Tivadar, S. Pevec, J. Kenk, ga. Rešek;

1 £: ga. Kravos.

Na misijonski tomboli v lanskem oktobru smo priigrali 56 £. Skupaj z naročnino „Katoliških misijonov“ je 199,51 £.

Prisrčna zahvala tudi na tem mestu g. župniku Andy Wafer-ju, ki nam vedno z veseljem ponudi na razpolago cerkev in dvorano.

V Bedfordu bo v soboto, 10. 3., ob 6. uri večer sv. maša na Godington. Po maši bo v dvorani veseli večer.

Spored postnega in velikonočnega bogoslužja po deželi boste posebej prejeli. Ponovna prisrčna zahvala vsem za nedavno gostoljubje!

V Lutonu smo nedavno pokopali Krivčevo gospo. Njenim najbližnjim izrekamo ponovno svoje iskreno sožalje!

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Kakor smo že poročali, sta se 13. januarja v farni cerkvi v Kleinmünchnu poročila gđc. Darinka Grandovec, ki je po materi Štajerka, po očetu Dolenjka, rojena pa v Ljubljani, a je že od zgodnje mladosti v Linzu, kjer je napravila vse šole, in g. Zlatko Ribič, ki je pravi Štajerec iz okolice Ptuja.

Slovenski cerkveni pevski zbor se je res dobro pripravil na to poroko in je lepo prepeval. Župniku je mežnarica po obredu rekla: „Naše poroke pa niso tako lepe kot vaše“, čeprav ne razume slovensko. Mislim, da je to lepo priznanje za vso skupnost. Po maši je bila svatba

Darinka Grandovec in Zlatko Ribič na dan poroke 13. januarja v Linzu.

v Neue Heimat. Vzdušje je bilo zelo prijetno in ljudje veseli. Bog daj, da bi mladoporočenca bila v zakonu zares srečna! Pogoji seveda je, da ga gradita na ljubezni do Njega in na medsebojni ljubezni.

V nedeljo, 28. januarja, smo praznovali god dveh Antonov. Godovala sta naš organist g. Anton Zorè in g. Anton Häuschen. Naš klub je bil tako poln, da ni bilo prostora za vse, pa še nobene propagande nismo za godovanje napravili. Organist je napravil sam klobase. Tudi pijačo sta plačala oba godovnjaka. Prav prijetno je bilo. G. Zlatko Ribič je igral na harmoniko, da so se veseljaki lahko tudi zavrteli.

Na obisk k svoji materi je odšla januarja naša prva sopranistka ga. Antonija Zorè. Mati živi v daljnem argentinskem Buenos Airesu. Upamo, da se ima dobro. Veseli bomo pa, ko bo spet med nami.

SALZBURŠKA

HALLEIN — Čeprav je bilo četrto nedeljo v januarju vreme dosti slabo, se nas je v Halleinu kar lepo

število zbralo k našemu bogoslužju. Seveda smo po maši zavrili malo tudi v gostilno.

Pri Sv. Roku ob Sotli so 2. januarja pokopali skoraj 79 let starega Franca Belè, starega očeta ge. Antonije Nežma in ge. Gjørkeš, ki obe živita v okolici Halleina. Maša je bila darovana za pokoj njegove duše.

SALZBURG — Pri januarski maši je bila udeležba kar lepa, čeprav je malo pred četrto uro, ko imamo našo mašo, cerkev bila še skoraj prazna. Zadnji trenutek pa je prišlo kar dosti vernikov. Resnici na ljubo povedano je bilo več vernikov iz Freilassinga kakor pa iz Salzburga. Sicer so pa tudi oni naši.

Po maši smo se zbrali v dvorani in se dogovorili, da bomo imeli tudi letos pustovanje. Posrečilo se nam je spet dobiti dvorano Katoliškega študentovskega društva ob kolegij-ski cerkvi. Kako je na pustovanju bilo, bomo poročali prihodnjič.

TENNECK — V Tennecku nam je družabno življenje nekam zamrlo. Že parkrat se nismo po maši zbrali več v dvorani na pogovor in veselje. Pa ni nikjer take lepe priložnosti, kot je prav v Tennecku. Moramo se spet „vzeti skupaj“ in skupnim sodelovanjem pripraviti prijetno vzdušje, ki smo ga včasih imeli.

G. Andrej Van se je v decembru ponesrečil pri delu. Voziček za beton mu je strl nogo v gležnju. Želimo mu, da bi noga bila kmalu zdrava.

belgija

LIMBURG-LIEGE

WATERSCHEI — Pred Božičem je „Vesela mladina“ imela božičnico pri Novakovih. Slovesnost se je začela s službo božjo, pri kateri so mladi razmišljali, kako naj uresničujejo evangelij v današnjih okoliščinah. Večer je potekal v prijetnem božičnem razpoloženju.

HOUTHALEN — Sredi januarja je društvo „Slomšek“ za člane in prijatelje organiziralo družinski večer v tej občini. Zaradi ledenih cest je nekaj prijavljenih manjkalo. Postrežba je bila bogata — prebogata, če pomislimo na lačne po svetu. Odkupimo se z resno pojmovano „postno akcijo“! Navzoči so se prav lepo zabavali. Hvala dobrim gospem za odlično kuhinjo, g. Vinku Pušniku za veselo muziko, „Slomšku“ pa za povabilo!

OPGRIMBIE — V decembru sta g. Alojz Rak in njegova soproga g. Albina, roj. Kukovič, v družinskem krogu in ob sodelovanju številnih prijateljev slavila srebrno poroko. G. Alojz je istočasno pr slavil tudi svojo 50. obletnico rojstva. Praznik se je razvil v pravo manifestacijo prijateljstva in bratskega razpoloženja. Ga. Albina je številnim gostom gostoljubno postregla. Slavljencema iskreno čestitamo in g. Alojzu želimo, da bi v zdravju užival pokojnino, katera mu bo pripadla to leto.

Nova člana Cerkve: V družini g. Alberta Župevc in njegove žene ge. Olge, roj. Kadilnik, se je lani 9. 10. rodil prvorojenec, ki je ob krstni vodi dobil ime Wendi.

V družini g. Stjepana Pajtok in njegove žene ge. Enese, roj. Posavljak, so 14. januarja v Zuten daalu krstili lepega fantka z imenom Danijel.

Obema mladima paroma iskreno čestitamo k družinski sreči in želimo božjega blagoslova pri vzgoji.

Naši rajniki: V bolnišnici v Leutu je po daljši bolezni v naročju svoje hčerke Zinke v Gospodu zaspala ga. Terezija Gorišek, poročena Brečko in Koprušak, rojena 1891 v Brežicah.

Kot toliko drugih je tudi ona s svojo družino pred dobrimi petdesetimi leti prišla v Belgijo za kruhom. Dolga leta je v Eisdeni vodila delavsko kantino z odlično postrežbo. Stara leta je preživljala pri hčerki Zinki in zetu Mirku, ki imata ugledno trgovino v Vucht.

Do zadnjega se je zanimala za slovensko stvar in ljubila sloven-

bezen do slovenske domovine je prenesla tudi na svoje otroke Zinko, Slavko in Dorčija. Njena sedaj že rajnka Slavka je svojega flamskega moža g. Rajmonda in otroke Milana, Ingrid in Reziko tako dobro naučila slovensko, da je v družini slovenščina bila običajna govornica, čeprav so živali v kraju, kjer skoro ni bilo Slovencev. Ko je bila mlajša je delala in skrbela za otroke. To skrb in ljubezen so ji otroci dvojno vračali v njeni dolgotrajni oslabelosti — vsi trije, tudi Mirko, posebno pa Zinka. Na rokah so jo nosili, kot pravimo.

Kljub zelo nevarni cesti so rojaki in prijatelji napolnili cerkev ob njenem pogrebu. Dobrega Boga prosimo, naj nam še pošlje takih močnih mater in žená, ki bodo sposobne ljubezen do svojega naroda prenesti na svoje otroke tudi v tujini.

Otrokom, zetom in številnim vnukom izražamo krščansko sožalje.

Naj počiva v miru!

Rojaki in flamski prijatelji so 31. januarja v Houthalenu spremljali

Pokojna Terezija Brečko, Vucht (Belgija).

Z rajnkim je odšla v pozabo razgibana življenska zgodba, ki bi se jo splačalo zapisati. Bil je vojak na mnogih bojiščih v prvi svetovni vojni in „udarniški“ delavec v domovini in v tujini. Po smrti žene Genovefe je starost preživel v osamljenosti. Sina mu je odnesla druga svetovna vojna. Ko je bil mlajši se je živo zanimal za slovensko društveno življenje. Z njim je legla v grob ena zadnjih prič težavne preteklosti. Naj počiva v miru!

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Danes le par kratkih novic! Od 17. januarja je v *bolnišnici* ga. Julka Rušt iz Charleroi, ki je uspešno prestala resnejšo operacijo in sedaj povoljno okreva. Želimo ji skorajšnega povratka na njen dom.

V Bruslju je bil 28. januarja *krščen* mali Danko, sin prvorojenec v družini Bilič-Kolar iz Bruslja; rodil se je 9. decembra lani. Čestitam!

Kaj več drugič!

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne do nadaljnega še vedno v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres. Paris 6°, métro Vanneau.

Slovenska pisarna je do nadaljnega še vedno na 7 rue Gutenberg, Paris 15°, métro Charles-Michels, tel. 577-69-93; odprta je vsak četrtek popoldne, sicer pa po dogovoru z duhovnikom.

ST. PIERRE-ELBEUF (Seine Maritime)

V ponedeljek, 5. februarja, je zavrtna bolezen pobrala Raymonda Frumna. Rojen je bil v Franciji, v *večnost* je odšel v najlepših letih, saj bi bil par dni po smrti dokon-

čal šele 33 let. Pokopan je bil 9. februarja v Caudebec-les-Elbeuf. Za njim bridko žalujejo žena Collette, mati Kristina, oče Matjaž in številni prijatelji, ki vsem ob tej veliki izgubi izrekamo svoje sožalje, pokojnega pa se spominjamo v svojih molitvah!

SLOVENSKI DOM V PARIZU

Po hudem januarskem mrazu smo medtem začeli s potrebnimi deli in popravili v hiši, kjer bo zlasti preurejeno pritličje, da bomo lahko čimprej preselili pisarno in hišo opremili, kolikor bomo pač zmogli. Z deli v dvorani bomo začeli takoj, ko bomo imeli vsaj nekaj denarnih sredstev za to.

Upamo tudi, da bomo kmalu uspeli prodati prostore na rue Gutenberg, da se rešimo te skrbi in vsaj deloma tudi dolgovo-posojil in da bomo potem lahko posvetili vso svojo skrb našemu novemu središču.

Na naše zadnje pismo s prošnjo za nadaljnjo pomoč je bil odziv še kar lep, od par strani res občudovanja vreden. Vsem dobrotnikom prisrčna zahvala, saj dobro vemo, da nihče lahko ne dá, zato pa je vsak dar tem več vreden, ker pride iz dobrega srca in iz za-vesti, da s tem podpre našo skupno zadevo.

Darove za Slovenski dom v Parizu pošiljajte na poštni čekovni račun

C. C. P. PARIS 19285 04 F
MISSION CATHOLIQUE
SLOVENE
7 rue Gutenberg
75015 PARIS

ali pa bančne čeke na isti naslov ali pa izročite svoj dar našim poverjenikom.

PAS-DE-CALAIS in NORD

S postnim časom začinjamo privravo na vredno praznovanje praznikov našega odrešenja. Z duhovnimi obnovami se bomo tudi mi pripravili za praznik vstajenja Gospodovega.

Duhovne obnove:

4. marca ob 16.30 v Tourcoing,

Pomočnice duš v vicah, Rue d'Austerlitz.

11. marca ob 16.30 v Arras pri misijonarkah Sv. Duha.

18. marca ob 16.30 v Lille, Bd. de Liberté, Pomočnice duš v vicah.

25. marca ob 16.30 v Armentieres, cerkev N. D. de Lourdes.

1. aprila ob 16.30 v Tourcoing, rue d'Austerlitz (obisk tajnika Jugoslovanske škofovske konference msgr. Jablanivica).

6. aprila ob 16. uri Wingles, kraj po dogovoru.

7. aprila ob 17. uri v Fosse VIII, Vendin le Vieil.

7. aprila ob 19.30 v Carnières Cambrai.

8. aprila ob 17. uri v Croissilles.

27. januarja sta si dala *zakrament sv. zakona* v kapeli „Matere izseljencev“ v Méricourt Sergij Mauricij Dequidt in Marija Klara Zavolovšek. Mlademu paru naše čestitke!

V boljšo domovino so odšli: v Bapaumes 13. januarja Marija Jakob po dolgem in težkem bolehanju. Odrezati so ji morali obe nogi, pa je pokojnica vse pretrpela z jobovsko potrpežljivostjo. Pokopana je bila v Liévinu. Poleg otrok zapušča še edino živečo sestro go. Zofijo Slivšek. Naj se počije v Gospodu!

V Winglesu nas je presenetila 18. januarja *smrt* ge. Zofije Gaberšek, roj. Vodovnik, ki nas je zapustila v svojem 80. letu življenja. Delovna kot čebela je do zadnjega z ljubečo skrbjo spremljala svoja dva draga otroka in njih družini. S pokojnim sprogom Martinom sta kupila lep dom in z velikimi žrtvami izšolala svoja otroka. Pogrebna maša je bila v soboto, 20. januarja, v Wingles, pogreb pa v ponedeljek, 22. januarja, na vzhodnem pokopališču v Lillu. Sorodnikom umrlih naše iskreno sožalje!

EPERNAY in okolica

Naznanjamo vsem Slovincem v Epernay in okolici, da bomo imeli *slovensko mašo* v marcu in aprilu in sicer vsakokrat četrto nedeljo ob 4. uri popoldne v kapeli, kjer je

navadno. Pred mašo prilika za spoved. Vsi prijazno vabljeni!

TUCQUEGNIEUX-MARINE

K zdravniku, v lekarno, v bolnišnico, iz bolnišnice ozdravljeni domov ali pa... To so naša večkratna pota, po katerih zlasti starejši hodimo.

Pomlad se že bliža. Radovedni gledamo skozi okno, kdaj bosta sneg in mraz vzela slovo, kdaj bo zopet sonce nadomestilo peč. Njegova gorkota je pač prijetnejša kakor premogovna ali mazutova.

Šele peto pomlad sem dočakal, ko je bil v moji rojstni vasi misijon. Nekí misijonar je rekel: „Duhovnik je okno. Poglejte radi tudi skozi to okno. S pomočjo evangelija vam bo duhovnik-okno pokazal lepše sonce. Pokazal vam bo Tistega, ki je ustvaril ne samo naše sonce, ampak tudi sto in sto drugih. Če je že sonce tako zaželeno, kako mora biti zaželen tudi On, ki nam ga je dal; On, pri katerem bomo nekoč gledali in uživali večno pomlad!“

Tako je rekel misijonar in res je to. Duhovnik je okno. Ko je papež obiskal Mehiko, smo videli, slišali in brali, kako so milijoni ljudi pogledali skozi to okno. Zakaj ne bi tudi mi? Ali so res milijoni, ki so papeža pozdravljali, neumni in samo mi pametni?

Imam še nekaj *pratik* in en izvod *Mohorjevih knjig*. Kdor bi jih rad, naj mi sporoči ali pa pride ponje.

J. J.

mora spomniti, kaj mu je morda naročila pred odhodom v svet modra mamica: „Z Bogom začni vsako delo, pa bo dober tek imelo!“ Zato naš Slovenec v Nemčiji večkrat moli. Najprej sam. Ko pride še žena k njim, pa skupaj z njo. Tako se manj kregata, da o nezvestobi niti ne govorimo. Ko prikukajo na svet otroci, družina moli skupaj. Judovski pregovor: „Če Bog ne zida hiše, se zaman trudijo zidarji!“ lepo potrjuje našega slovenskega.

In kadar Slovenca prime skušnjava, da bi šel raje na delo marke služiti kakor k sv. maši, si reče: „Marka ni Bog! Prišel sem v Nemčijo, da bi bil srečen in osrečil še druge. Tepec pa res nisem!“

Velikokrat se mu pojavlja vprašanje: „Ali se mi sploh še splača biti Slovenec? Saj nimam nič od tega.“ Tega hudobca najhitreje prežene, ko si večkrat na dan zabruna: „Slovenec sem, Slovenec čem ostati...“ Pri stanovanjskih vratih izobesi svoje ime in priimek *nepopačeno*. „Mi se ne damo!“ z olajšanjem izdihne strah pred sosedí. Slovenec čem ostati in to *pismeni Slovenec!* Zato rad naroči slovenske časopise in jih točno plačuje. Iz slovenske knjižnice si izposojuje knjige. Bere jih skupaj z družino. Vsi skupaj so ponosni

na vse, kar je domače, slovensko.

Z veseljem svoje otroke pošilja k duhovniku v slovensko šolo. Če misli, da je prav in potrebno, tudi v slovensko dopolnilno, a pri tem budno pazi, da ne bi te šole zlorabljali za navadno politikantstvo ali celo za Cerkvi sovražno propagando (kot jo marsikje v domovini). Poleg vsega tega rad sodeluje in pomaga pri slovenskih prireditvah, da tudi javno daje duška svojemu prepričanju.

Iz vere v Boga utrjuje svoje slovenstvo in vse to dela iz prepričanja: zaradi Boga samega, ker je toliko vreden; zaradi sebe, ker je to, kar je in je sebe vreden. Itd. itd. Naprej si lahko sami pripovedujete zgodbe o pametnem, poštenem Slovencu v Nemčiji. Saj poznate marsikaterega med nami, ki ima za vrednejše to, kar je, kakor to, kar ima.

Enega takega sem obiskala prejšnji teden. Prve besede po pozdravu: „Morda se boste čudili. Z ženo sva še po starem. Imava kar tri otroke.“ (Po starem? Po novem vendar! Ti čudoviti ljudje cenijo otroka, življenje.)

In še nekaj mi je ostalo v lepem spominu. Usedli smo se v dnevni sobi, kjer so otroci kot vkopani buljili v televizor. Ata pa: „Stop,

Naši najmlajši iz Slovenske šole v Oberhausnu so pustovali.

nemčija

OBERHAUSEN

Najvažnejši dogodki se vršijo v naši notranjosti; življenjske odločitve na tihem, v naših dušah. Pustimo vsaj kdaj pa kdaj ob strani, kar je bilo zanimivega v zadnjem času *med nami*, in raje pogledimo, kaj se dogaja v *nas!* Npr. kako se kaj odloča v svoji pametni in poštení duši Slovenec v Nemčiji.

Kadar nima časa za Boga, se

otroci, sedaj bomo televizor zaprli; imamo gosta!" (Tak čudež se malokrat dogodi. Le kako bodo otroci reagirali?) Otroci brez besed sprejmejo očetovo razsodbo.

Gost: „Ata, pustite vendar, saj nas ne motijo!“ — Ata: „Kaj še? Ali bodo otroci delali, kar bodo hoteli?! Že od mladega jim tega ne smeš pustiti!“ (Čudovito! Vendar je pri tej hiši še vzgoja doma!) Otrok pa je bil kljub temu en sam ljubeznivi „ati, naš ati!“ (Kjer pustijo otrokom vse, pa je „ati“ kmalu „copati“!)

Vas lepo pozdravlja

vaša občutljiva VEST

Na mednarodnem srečanju v Schwäbisch Gmündu blizu Stuttgarta so se kar pullili za slovensko potico. Na mizo pred oltarjem jo je prineslo par slovenskih otrok v narodnih nošah.

No, lepo je bilo na tej prvi novoletni napitnici.

Družinski večer v Schwaikheimu: Na praznik sv. Treh kraljev, 6. januarja, smo v Schwaikheimu priredili družinski večer. Starši so prišli z otroki v farno dvorano, kjer je bilo tri ure tako „lušno“, kot slovenski Schwaikheimovci še ne pomnijo. Vse se je odvijalo kar samo od sebe: razgovor, petje, igre, smešnice, melodije in fotografiranje.

Na spomlad bo bo zopet krsti. Kadar je lepo vreme, pričaka krstna družba župnika na klopici pred cerkvijo sv. Konrada v Stuttgartu. Tako je bilo tudi lani ob krstu Belšakove Jasmine.

Seveda je vmes padla tudi kaka resna beseda za napotek in vzpodbudo v novo leto. „Kaj takega moramo večkrat prirediti,“ je bil soglasen sklep udeležencev.

Nemški „Ferkl“ — dolenska repa: Slovenci v okraju Heilbronn najdejo vedno kako novo idejo. V soboto, 27. januarja, so hoteli vedeti, kako tekne nemški odojek in dolenska repa, prvi lepo pečen in druga mojstrsko pražena.

STUTT GART-okolica

Novoletna napitnica: Nemci se zbirajo za Novo leto k tako imenovanemu „Neujahrstrunku“, da si izmenjajo novoletna voščila. Letos smo se tudi Slovenci v Stuttgartu odločili za ta običaj. V nedeljo, 14. januarja, je bilo v farni dvorani pri cerkvi St. Konrad premalo prostora, toliko ljudi se je vabilu odzvalo.

Najprej smo seveda obirali „staro leto“, potem so bila na vrsti doživljaja božičnih počitnic v domovini in v Nemčiji. Nato smo se uvrstili v ritem živahnih melodij in nazadnje se je od omizja do omizja dvigala vesela domača pesem.

Župnik cerkve St. Konrad v Stuttgartu, p. Reutter, je Slovincem zelo naklonjen. Pravi, da bi on v podobnih razmerah ravno tako deloval, kot vidi to pri slovenskem župniku: organiziral ne bi le svetih maš, ampak tudi kulturno-družabne prireditve. „Pri Slovincih bi se lahko tudi kaj naučili, posebno simbolike, kar nam racionalističnim Nemcem vedno bolj primanjkuje,“ je izjavil.

Sešli so se v opatiji v Neckarsulmu in tam oboje poskusili v prijetni domači družbi. Kdor je hotel, je obe poslaščici zalil s cvičkom, ki se je prav tako lepo uskladil v idealno večerjo. No, kaj takega bo še treba poskusiti!

Stuttgart bodo držali tujci: V Stuttgartu obiskuje v tem šolskem letu 22.492 otrok. Od teh jih je 18,7 odstotkov iz družin tujih delavcev. Prvi razredi ljudskih šol imajo celo 27 odstotkov tujcev.

Drugačni pa so odstotki otrok tujcev na drugih šolah. Tako jih je na realkah samo 5,5 odstotkov, na gimnazijah 3,5 odstotkov. Visok pa je zopet odstotek na pomožnih šolah (Sonderschulen), in sicer 19,7 odstotkov.

BAVARSKA MÜNCHEN

Poleg običajnih utripov našega slovenskega življenja (*maš, šole, debatnih ur, mladinskih in ministrantskih razgovorov*) je naša kronika zaznamovala v tem času srečanje naših ljudi na *pustovanju*. Bilo nas je okrog 550 in lagal bi, kdor bi rekel, da ni bilo veselo in domače. Za ples je skrbel kvintet Lojzeta Landekarja, ki je šest ur pridno igral. Pri veselih tekmah so se pomerili posamezniki oziroma pari v „mutastem govorjenju“, igri s klobuki in plesu s prižgano svečo. Srečolov (2500 srečk) je bil razprodan kar za mizo — ni bilo treba prodajalcem po dvorani; razdelil je 250 praktičnih darov, kot najbolj „praktične“ vsekakor električni šivalni stroj, zločljivo kolo za odrasle in ekonomski lonec; vsi trije so odšli v Maribor; pač znamenje, da je na naših prireditvah poprečno največ Mariborčanov ali pa da oni najbolj kupujejo srečke. (Manj verjetno je, da bi prav oni imeli največjo srečo. Ali pa?) Seveda ni manjkalo kranjskih klobas in krofov, pa tudi pijače ne (nobe ne škode bi ne bilo, ko bi je bilo manj). Sicer pa: te prireditve so že postale del našega bivanja v zdom-

*Na münchen-
skem pusto-
vanju je bilo
veselo in
domače.*

stvu in kar nekaj bi nam manjkalo, ko bi jih ne bilo. Na jesenski vinski trgatvi bomo srečanje nadaljevali.

Krščen je bil Aleksander Blažič, sin Martina in Marije, roj. Bašnik. Staršem čestitamo, otroku pa želimo vse dobro!

Poročila sta se Anton Kozel in Milevka Rajović. Iskreno čestitamo!

ROSENHEIM

Tu je po polletnem bolehanju umrl naš rojak g. Janko Plohl.

Rajni se je rodil v Brezovici pri Ptujju leta 1922. Pred trinajstim leti je prišel na delo v Rosenheim na Bavarskem. Z zaslužkom si je doma postavil lepo hišo, ki

Pok. g. Janko Plohl.

pa mu je ni bilo dano uživati: pojavila se je bolezen. Bil je dober človek in prepričan kristjan, zato je tudi v najtežjih urah trdno zapupal v Boga. Z globoko vero je sprejel zakramente za bolnike in se mirno poslovil.

Naj mu Bog povrne vse dobro, ki ga je v življenju storil! Njegovi vdovi in hčerki pa naše iskreno sožalje!

nizozemska

HEERLERHEIDE — V januarju je naša „Folklorna“ imela svojo letno prireditev, ki je odlično uspela. Prosto zabavo je vodil ansambel Slavka Strmana. Mislim, da je za orkester malo tako hvaležnih publik, kot je ta, ki se zbere v Heerlerheide. Člani so prireditev skrbno pripravili in pazili, da so gostje bili dobro pogoščeni.

LINDENHEUVEL — Odbor Društva sv. Barbare pridno išče novih načinov, kako okoliščinam primer-no poživiti delovanje naše skupnosti na tem področju. Pri srečanju 3. februarja so Kropivškovi trije prav veselo zaigrali. Njim in odboru iskrena hvala!

Srebrna poroka: Novembra lani sta Pepi Ložnik in Milica, roj. Železnik, v krogu številnih prijateljev slavila srebrno poroko. Iskreno čestitamo in kličemo še na mnoga leta!

MAASTRICHT — Zakonca Jožef in Jožica Lubšina sta 11. februarja slavila *zlato poroko*. Rodila sta se pred 80 leti v Krški vasi. G. Jože je bil dolga leta ugleden in zanesljiv delavec v tukajšnji cementni tovarni. Sedaj je priznan strokovnjak za vrtnarstvo. Med nami sta oba poznana kot zavedna in poštena Slovenca. K zlatemu jubileju toplo čestitamo in kličemo: Na mnoga leta!

Naši bolniki: V bolnišnici v Heerlenu sta se zdravila g. Anton Antlej iz Hoensbroeka in g. Franc Domnevšek iz Heerlerheide. Omenjenima in vsem našim bolehnim po domovih pošiljamo posebne pozdrave.

BRUNSSUM — V družini Vrouenraets Ger in Erna, roj. Handler, se je lani 10. novembra rodil brhki drugorojenec, ki bo nosil krstno ime Maurice. Dobrim staršem iskre-

no čestitamo in želimo obilje božjega blagoslova pri vzgoji.

švedska

MALMÖ

Malmö je z ozirom na število prebivalstva tretje mesto na Švedskem. Primerjali bi ga lahko naši Ljubljani. Ne le zato, ker sta si mesti podobni po velikosti in ker so na obeh krajih tako tramvaj kot trolejbus izločili iz prometa, marveč predvsem zato, ker v tem mestu na jugu Švedske živi precej Slovencev.

Če drži pregovor: „Z zemlje, kjer uspeva žlahtna trta, prihajajo plemeniti ljudje“, potem Malmö s prihodom naših ljudi ni dobil le sveže delovne sile, ampak je postal bogatejši tudi za mero pristne človečnosti.

Že, ko eden ali drugi s svojimi kletarskimi izkušnjami, ki jih je prinesel od doma, poskuša iz grozdja pridelati okusno pijačo, delo ne gre vedno srečno od rok. Še več spodrseljavej je, ko si prizadevamo sem presaditi bogato izročilo družabnosti, soseske povezanosti in razgibanosti farnega življenja.

Včasih valimo krivdo za to na okoliščine, razkropljenost in razdalje. Za Malmö ti izgovori ne držijo. Tu so naravne danosti zelo ugodne. Imamo čudovito bogoslužno središče. Večina niti za eno švedsko miljo (10 km) ni oddaljena od katoliške cerkve. Tudi iz najbolj oddaljenega predela mesta in celo iz sosednjega Arlöva je z avtom po širokih mestnih cestah v četrto ure moč priti do cerkve.

Slovenci smo radi veseli ljudje tudi pri molitvi. Temne barve in mrak cerkve v Malmö nas raje moti kot vodi k zbranosti. K maši v

slovinci ob meji

KOROŠKA — V nedeljo, 25. marca, bodo na Koroškem občinske volitve. Po številnih občinah na nekdanj slovenskem ozemlju so Slovenci postavili slovenske „Enotne liste“, ker jim obstoječe avstrijske stranke nič ne pomagajo priti do njihovih pravic. — Težave glede obratovanja celulozne tovarne na Rebrci pri Železni Kapli še niso rešene. „Heimatdienst“ je napravil močno propagando proti soudeležbi slovenskega podjetja, ker vidi v tem nevarnost za avstrijski obstoj Koroške. — V Št. Janžu v Rožu so praznovali 70-letnico tamkajšnjega prosvetnega društva. Na proslavi so sodelovali domači cerkveni pevci, moški zbor SPD „Bilka“, zbor iz Sveč in ansambel „Drava“ iz Borovelj. — Farna mladina v Pliberku je naštudirala misterij „Slehernik“ in z njim gostovala v Železni Kapli, v Št. Primožu, v Št. Ilju in v Št. Jakobu v Rožu. — Krajevno združenje Zveze slovenske mladine je pod naslovom „Bilčovs in Bilčovščani“ priredilo fotografsko razsta-

vo o domačem kraju. — 23. januarja je v Celovcu umrl bivši ravnatelj Slovenske gimnazije v Celovcu dr. Joško Tischler. Pokojni je bil profesor matematike, doma iz Tinj. Ko je odhajal z doma, mu je oče naročil: „Na dom in na Boga nikar ne pozabi!“, in tega se je moč držal vse življenje. Po vojni, ko se je vrnil iz Bregenza, kjer je preživel nacistično viхро, je postal predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev in bil dolga leta politični vodnik katoliških Slovencev na Koroškem. Njegova velika zasluga za slovenstvo je ustanovitev Slovenske gimnazije v Celovcu, na kateri je bil prvi ravnatelj do upokojitve. Vse življenje je bil borec za pravice koroških Slovencev. Kar zadeva njegov odnos do režima v Sloveniji, je bil na splošno jase, vendar včasih preveč zaupljiv. — Šmihelčani so priredili na domačem odru Tavčarjevo „Visoško kroniko“. — Prosvetno društvo „Danica“ v Št. Vidu v Podjuni je bilo zadnje čase zelo aktivno. Priredilo je novoletni koncert, na katerem je sodeloval tudi logaški oktet, Pliberčani so gostovali s „Slehernikom“ in za zaključek je bila pustna zabava. — 16. januarja je umrl v Šmiklavžu ob Dravi tamkajšnji župnik v pokoju

g. Vilko Pipp, rojen v Lescah na Gorenjskem, duhovnik ljubljanske nadškofije.

GORIŠKA — V nedeljo, 7. januarja, je Združenje cerkvenih pevskih zborov priredilo koncert slovenskih božičnih pesmi. Koncert je bil v goriški stolnici. — Cerkev pri Subidi v Krminu popravljajo. Zato se je morala božja služba umakniti kar v bližnjo gostilno. — Pisatelj Alojz Rebula je predaval v Gorici duhovnikom o sožitju slovenske in laške skupine pri dušnem pastirstvu. Isti večer je predaval v okviru „Srečanja z avtorji“. Ta srečanja prireja goriška občinska uprava. — Na praznik sv. Treh kraljev je prosvetno društvo „Frančišek Sedej“ pripravilo v Števerjanu božičnico. Sodelovali so: otroški pevski zbor, društveni pevski zbor in člani dramskega odseka. — V Gorici sta se sestali tehnični komisiji občin Gorica in Nova Gorica in razpravljali o izgradnji novega cestnega prehoda v Ulici sv. Gabriela. — 4. februarja je v Katoliškem domu v Gorici gostoval zbor združenih pevskih zborov. Ponovili so Tomčev „Slovenski Božič“. Čisti dobiček je bil namenjen katoliškemu tisku.

domačem jeziku se tu zbiramo vsa-ka dva meseca, nazadnje je to bilo tretjo nedeljo v januarju ob 5. uri popoldne. S sodelovanjem pri maši in petjem se je ustvarilo ubrano vzdušje.

Bila je ravno nedelja v molitveni osmini za edinost kristjanov, zato smo o delu za edinost razmišljali in v ta namen tudi molili. Ravno, ko smo šli iz cerkve, nas je nepričakovano obiskal baptistični duhovnik gospod Lazar Gruić, ki živi v bližini Malmö-ja in deluje predvsem med baptisti iz Jugoslavije, od katerih jih največ prihaja iz Vojvodine in Slavonije.

Pred leti je živel v Domžalah, v istem mestu, kjer je bil naš izseljenski duhovnik takrat za kaplana. Svoje veselje nad srečanjem je izrazil iz besedami: „Gospod je ču-rovito vodil najina pota, da se zdaj tu v daljni deželi srečava!

Naj vodi pota nas vseh, ki pripadamo različnim krščanskim skup-

nostim, da bomo vedno bolj edini v bratski ljubezni in skupnosti ve-re!

S skrbnostjo svetopisemske Mar-te so nam po maši članice naše oltarne skupnosti postregle s pe-civom in kavo. Ob slovesu smo lahko z veseljem ugotovili, da se nas je vsaj na prvi pogled zbralo kar lepo število. Ob misli na vse tiste, ki jih ni bilo zraven, smo si bili edini: Še veliko več bi jih la-hko prišlo! Škoda, da tudi oni niso z nami delili našega duhovnega veselja!“

GÖTEBORG

Prvega februarja smo se pri *po-grebni maši* poslovili od rojaka iz Primorske, šestintridesetletnega Emila Berdona. V cvetu let je pri-šel v tujino in mogli bi reči zanj, da je bil kot cvet z bregov Soče, ki se, presajen v tujo zemljo, ni-koli ni mogel prav razcvesti. Bož-jast, tujina in osamljenost je pre-

zgodaj izčrpala njegove življenjske moči. Misлил je na to, da se vrne domov, vendar ga je prehitela smrt. 16. januarja je bil odpoklican v svojo večno domovino.

Čeprav domačih nihče ni mogel priti na pogreb, so rojaki — ude-leženci pogreba — s svojo prisot-nostjo in ubrano pesmijo pokazali, da nanj mislijo in se ga spomi-njajo v molitvi. Številna udeležba pa je bila obenem tolažljivo zna-menje za nas vse, da drug druge-mu stojimo ob strani in nikogar v nesreči ne pustimo samega.

OLOFSTRÖM

19. januarja je bil sin Miroslava Smrtnika in Jožefe Smrtnik-Oberš *krščan* na ime Simon-Franc. Staršem čestitamo. Vsem pri krstu zbranim pa želimo, da bi v krščan-stvu tako napredovali, da bi Simon-Franc, ko odraste, lahko rekel: Lepo je biti kristjan!

TRŽAŠKA — V tržaški stolnici je Zveza slovenskih cerkvenih zborov v nedeljo, 7. januarja, predvajala Tomčevo kantato „Slovenski Bo-žič“. Navzoč je bil tudi tržaški škof Bellomi, ki je vernikom tudi govoril. — „Fantje izpod Grmade“ so v farni cerkvi v Devinu priredili kocert slovenskih božičnih pesmi. Sodeloval je tudi zbor devinskih deklet. — 21. januarja je bil bla-goslovljen nov bogoslužni prostor v Domjah. Posvečen je blaženemu p. Leopoldu Mandiču. Domje spadajo v župnijo Ricmanje. — Ljubljanska opera je gostovala v Trstu z opero „Evgenij Onjegin“. — V Bazovici so zaključili trimesečni, gospodi-njski tečaj. Na tečaju so se učile tečajnice kuhati, gospodinjiti in otroke negovati. — Stanje sloven-skega duhovništva na Tržaškem je zaskrbljivo. Vseh je 28, 21 svetnih in 7 redovnikov. Med njimi so le trije med 40 in 50 let, le dva pa med 30. in 40. leti. — Okoli 500 otrok je 20. januarja na Trgu Goldoni v Trstu manifestiralo za mirno so-žitje v mestu. Manifestacija je orga-nizirala Katoliška akcija.

SLOVENSKA BENEČIJA — Sloven-ska kulturna društva in Zveza emi-grantov so v Čedadu priredili „Dan

emigranta“. — Tik pred Božičem so v Terski dolini izročili ključe 30 novih enodružinskih hiš. Hiše so v vaseh Bardo, Seclišča in Ter. Zgradilo jih je novogoriško pod-jetje SGP. — Tržaški Radio je hotel prenašati polnočnico iz Slovenske Benečije iz cerkve pri Sv. Štoblan-ku. Pevce, Benečane, a tudi Trža-čane je močno prizadelo, ko so zvedeli, da prenosa ne bo, češ da je vreme preslabo. Res je, da je nekaj dni prej bil tam sneg, ki pa je še pred Božičem izginil.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA — S februarjem se je v Melbourne in v Sydneyu spet za-čel srednješolski pouk slovenšči-ne. Za one, ki živé drugod, je v pripravi dopisna šola, seveda če bo dovolj prijaviteljcev. — Za Bo-žič je zaradi slabega vremena mo-rala biti polnočnica v Kewu (Mel-bourne) v cerkvi. Na praznik sam pa je bila na prostem. — Za vzdr-ževanje verskega središča so mel-bournski verniki o Božiču daro-vali okrog 4000 dolarjev. — Na raz-

stavi učnih knjig etničnih skupin je bil slovenski oddelek med naj-boljšimi. — Versko središče v Sydneyu je priredilo v Auburnu „Štefanovanje“. Igral je ansambel „Srebrne strune“. Čisti dobiček 2967 dolarjev je bil dan v sklad za gradnjo cerkvene dvorane. — Mla-dinski pevski zbor „Glasniki“ iz Melbournu je obiskal rojake v Syd-neyu in jim tudi prepeval.

ARGENTINA — Otroci šolskega tečaja „Sv. Cirila in Metoda“ v Mendoza so za zaključek leta pri-pravili pravljичno igrico „Kralj Matjaž in Alenčica“. Igrico je se-stavil in otroke naučil neutrudni ro-jak g. Rudi Hirschegger. Vseh 35 otrok tečaja je nastopilo in dovr-šeno odigralo svoje vloge. — Zve-za slovenskih žen in mater je pri-redila v Slovenskem domu v Bera-zategui 16. decembra božičnico z verskim programom in pogostitvijo. — V Domu v Carapachay so na zadnji dan v letu praznovali Slo-venski praznik sv. Družine. Zvečer pa so v istem domu silvestrovali. — Že 17-tič so se letos zbrali buenosaireški otroci na slovenski koloniji pri dr. Hanželiču v Cor-dobi. Kolonija je trajala 14 dni, udeležilo se je je 40 deklic in 36

današnje slovensko krščanstvo

(nadaljevanje s strani 8)

sredi svetovnonazorske enovitosti edini prostor svobode, edini prostor, kjer Slovenec lahko sliši drugačne besede, besede o drugih stvareh.

KOČLJIVI DANES

Kakšno naj bo naše stališče do stvarnosti, ki v njej živimo? V zavesti slovenske in krščanske odgovornosti se bomo vključili v to stvarnost, bomo v njej zavzeli svoje mesto in odigrali svojo vlogo.

Sprejemamo sedanost. Vendar

ne brez pomislekov in ne brezpogojno.

1. Med stvarmi, ki kristjanom otežujejo polno in odločno vključevanje v družbeno življenje, je najprej VODILNA VLOGA KOMUNISTIČNE PARTIJE. Ta ima za svetovni nazor marksistični ateizem. Ta nazor prepaja ozračje in zavzema ves javni prostor. Po njem se oblikuje življenje, pod njegovim strogim vodstvom vzgajajo mladino. Kot naravni nasledek tega je to, da je krščanstvo porinjeno ob rob, prezrto, izključeno kot opij, ki po njem segajo slabotni. Dokler bo brezboštvo nedotakljivo načelo vladajoče stranke, se verni ne bodo počutili enakopravne.

2. Drugi pomislek se nanaša na tako imenovano SODELOVANJE KRISTJANOV PRI GRADNJI SOCIALIZMA. Na božič 1976 smo brali v Delu referat Ivce Račana, člana CK KPH. Eden velikih uspehov partijske politike z verniki je po njegovem mnenju „angažiranje in mobiliziranje teistov v gradnji socializma oziroma rušenje materialnih in duhovnih pogojev religioznosti“. Kdor tako misli in dela (kot on), žali v kristjanu človeka, saj vidi v njem navneža, ki bo pod spretnim vodstvom partije sam rušil temelje svojega verskega bivanja.

3. Tudi ustavno NAČELO O VERI KOT „ZASEBNI STVARI“ ustvar-

dečkov. — Na Slovenski pristavi so za konec leta zaigrali Novakovo veseloigro „Pričarani ženini“. — 14. januarja je bil za bariloške Slovence velik praznik. Pod Catedralom so se zbrali k odprtju Petričkove kočice pod Skalco. Mašo pred dr. Rožmanovim spominskim križem je imel škof iz Rafaele (St. Fé), kočico je pa blagoslovil nekdanji izseljenski duhovnik na Angleškem g. Francè Bergant. Kočo oskrbuje Očsek Slov. planinskega društva v Bariločah. Podjetnim članom gre vse naše priznanje. — Na pristavi v Castelarju je mesečnik „Duhovno življenje“, ki ga je začel izdajati pokojni mons. Hladnik, priredil praznik verskega tiska.

leta je župnija v Novem Torontu postala 20 let stara. V njej je bilo v preteklem letu krščenih 48 otrok, 7 župljanov se je preselilo v večnost in 10 parov se je poročilo.

ZDA — Slovenske božične maše so bile v Ohio v naslednjih župnijah: pri Sv. Vidu, pri Sv. Lovrencu in pri Mariji Vnebovzeti v Clevelandu, pri Sv. Kristini v Euclidu, pri Sv. Cirilu in Metodu v Lorainu in pri Presv. Srcu Jezusovem v Barbertonu. — Župnik pri Sv. Lovrencu v Clevelandu, prekmurski rojak g. Jožef Varga, je dobil priznanje, da je lani bil med najdelavnejšimi duhovniki v škofiji v organizacijah društev „Najsvetjega imena“. Škofijski odbor je g. Vargi izročil spominsko plaketo. — „Slomškovega kosila“ v Clevelandu se je udeležilo okrog 800 ljudi. Čisti dobiček (nad 2300 dolarjev) je šel v sklad za Slomškovo beatifikacijo. — V Slovenskem narodnem domu na St. Clairu je Glasbena matica priredila božični koncert. — Moški zbor „Slovan“, ki deluje v Clevelandu že od leta 1936, je v decembru priredil koncert slovenskih pesmi. — V Chicagškem muzeju znanosti in industrije so Slovenci prikazali 16. decembra slovenske božične običaje od Miklavža do Silvestra. Pevci zbora „Slovenska pesem“ so zapeli nekaj najlepših naših božičnih pesmi. — V mestnem muzeju v Milwaukee so priredili v okviru „European Village“ kulturni program, pri

katerem je sodelovalo 8 narodnosti evropskih priseljencev, med njimi tudi Slovenci. Cerkveni zbor Sv. Janeza je zapel pet narodnih pesmi, folklorna plesna skupina društva „Triglav“ je zaplesala slovenske narodne plese. — Dr. Anton Peterlin, največji slovenski fizik, ki od leta 1961 dalje živi in predava v ZDA, je septembra lani obhajal 70-letnico življenja. — Pri oktobrski prosvetni uri so se v New Yorku spomnili dveh obletnic: najprej 200-letnice prvega pristopa na Triglav, nato pa 60-letnice osvoboditve in ustanovitve Slovenije. — Letošnja „Miss“ Slovenskega dneva v Chicagu, gđč. Naomi Trinko, je v slovensščini prebrala županovo proklamacijo o Slovenskem dnevu in guvernerjevo v angleščini. — „Ameriška Domovina“, ki je doslej izhajala štirikrat tedensko, je zaradi finančnih težav bila prisiljena k sklepu, da bo izhajala le trikrat tedensko. — V Clevelandu že skoraj 30 let deluje Slovenska pisarna, ki je v teh letih opravila veliko socialnega dela. Nameščena je v Baragovem domu na 6304 St. Clair Ave. Zdaj posreduje predvsem knjige in časopise, ki izhajajo v zdomstvu. Ima tudi čitalnico, kjer je dana možnost časopise prebrati. — Novembra so priredili pri župniji Sv. Vida v Clevelandu tridnevni župnijski festival. Čisti dobiček je šel v šolski sklad. — 12. novembra je Slovenski narodni dom na Maple Heights praznoval svoj zlati jubilej s kulturnim in zabavnim programom.

KANADA — Slovenci v Windsorju so imeli v zadnjih 10 letih enkrat na mesec slovensko mašo. Prihajal je maševat frančiškan iz Detroita. Odkar pa so Detroit opustili, ni več redne maše. Za Božič jih je obiskal lazarist g. Janez Kopač. — V dvorani Brezmadežne v Novem Torontu je „Dom Lipa“ priredil božičnico. Za dom so Slovenci v decembru darovali 1475 dolarjev. — Pri „Mariji Pomagaj“ v Torontu so pa skavti pripravili božičnico z lepim programom. — Polnočnico pri Mariji Pomagaj je imel pomožni škof dr. Lojze Ambrožič. Somaševala sta oba dušna pastirja. — V župniji je bilo v letu 1978 16 krstov, 9 porok in 10 smrti. V župnijo je vpisanih 386 župljanov, vendar je 26 neaktivnih. Na praznik Novega

ja pomisleke. Ko bi partija razglasila za zasebno stvar brezboštvo, kot je razglasila za zasebno stvar vero, ne bi bilo težave. Toda pri nas ima samo ateizem pravico javnosti, je edina veljavni in zakoniti svetovni nazor. Tu gre za svetovnonazorsko zastopavljanje. Zaradi načela o veri kot „zasebni stvari“ se med nami ustvarja ozračje neiskrenosti in potuhnjenosti, ki gotovo ni v prid narodnemu značaju. Ustvarja se dvojnost med zasebnim in javnim. Kristjani ne smemo privoliti v to razklanost: kar smo v srcu in v družinskem krogu, to moramo biti tudi v javnosti, čeprav si s tem zapiramo mnoga pota. Vendar, kdo je sposoben hoditi po tej ozki poti? Mar ne samo junaki, svetniki, močni?

DANES IN JUTRI

Kakšnega kristjana oblikovati danes? Ker za vernike kot take ni predvidenega mesta v tej družbi, ker imamo rezerviran samo začasni prostor (v prihodnji komunistični družbi nismo na programu), ker v tej družbi strogo kot Cerkev nima nobenega poslanstva — kakšnega vernika tedaj vzgajati?

Kristjani smo del naše družbe. V njej moramo igrati svojo vlogo in temu poslanstvu se ne smemo izneveriti. Kakšno je to poslanstvo?

1. Tej družbi lahko prinesemo **NOVO RAZEŽNOST SMISLA IN UPANJA**. Veliko govorimo o gradnji socializma, o človekoljubni družbi, o napredku. Toda če se vprašamo, kaj to pravzaprav pomeni, bomo morda priznali, da gre navsezadnje in v najboljšem primeru za višjo obliko potrošniške družbe. Kakšen smisel ima to, če ima smrt zadnjo besedo? Temu človeku in tej civilizaciji kristjani prinašamo upanje, ko mu oznanjamo, da je človek na svetu zato, da išče in najde Boga, ki je edino jamstvo proti vesoljni sili smrti.

2. Kristjan bo skušal biti vzor **NOTRANJE SVOBODE**: svoboden v razmerju do denarja in gmotnih

dobrin, neodvisen in razsoden glede poplitenega gledanja na ljubezen in spolnost, svoboden pred propagando in pritiskom javnosti, svoboden v ljubezni do slehernega človeka.

3. Posebno kristjanovo poslanstvo je **OZNaNJEVANJE VESELEGA OZNaNILA**, da bodo tudi drugi deležni Kristusove milosti. To je osebna odgovornost kristjana, ki je ni mogoče preložiti na druge.

4. Kristjani smo duhovniško ljudstvo, ki **MOLI** v imenu vsega človeštva in za vse človeštvo, ki opravlja evharistično daritev in s tem posvečuje vesolje in človeštvo.

5. Še nekaj besed o **POSEBNEM POSLANSTVU** kristjanov v naši družbi.

a) Ena pomembnih nalog slovenskih kristjanov danes je **BOJ ZA SVOBODO**. Slovenska Cerkev bi morala biti bolj zavestno in odločno na strani svobode. Ko brani svobodo, brani božjo pravico. Kristjani se moramo boriti za svobodno družbo različnih gledanj in proti totalitarni nevarnosti, ki teži k dejanju prednosti določenemu svetovnemu nazoru. Ne smemo nas preslepiti uradne izjave o svobodi. Takih izjav ne manjka. Ne sme nas preslepiti razglasjanje, da je med Cerkvijo in državo vse v najlepšem redu. Tudi to slišimo pogosto. Dokler ne bomo imeli dostopa do vseh sredstev javnega obveščanja, dokler bodo kristjani ali nekomunisti zapostavljeni, dokler nam bodo cela področja družbenega življenja zaprta, dokler ne bo svobodne šole, šole brez vsakršnih misijskih namerov, dokler nam ne bodo dali možnosti, da bi obhajali vsaj en krščanski praznik — božič, dokler bo oblast vsiljevala svoj svetovni nazor vernim, dokler ne bomo imeli sami možnosti, da javno povemo, kako se imamo, namesto da nam drugi dopovedujejo, da se imamo dobro — vse dotlej ne moremo govoriti o svobodni družbi. Kristjani se moramo boriti za to otipljivo svobodo. To bomo dosegli, kolikor bomo neustrašeni, kolikor bomo odločno zahtevali enakopravnost za vse, kolikor se bomo upirali vsaki krivici.

b) Kot v prvih stoletjih moramo kristjani zopet nastopiti **PROTI MITOM**. Kljub znanstvenemu videzu so temeljne strukture naše družbe izrazito mitične. Revolucionarni boj, ki spremeni svet v temeljih, je nujen in neodvisen od sleherne zapovedi vesti. Vse, kar je v prid temu boju, je upravičeno. Ta boj je vir vseh pravic in vse slave. Po revoluciji se pojavi nov svet, popolna družba. Če že ni popolna, je vendar treba trditi, da je popolna ali vsaj najboljša. Zato se prikriva vse, kar ni popolno. V časopisih zveš o škandalih drugod, o čem podobnem pri nas nič ali bore malo. Iz teh bajk izhaja zavest o dveh nasprotnih taborih, ki sta med seboj nespravljiva. Taka je socialistična zavest, ki jo skušajo oblikovati v šoli. Kristjani ne bi smeli zapasti v ta bajeslovni svetovni nazor. Ne bi smeli gledati na svet, kot da so na eni strani junaki, na drugi pa podleži. Naša zavest mora biti katoliška, vesoljna, ki ve, da sta dobro in zlo pomešana v vsakem človeku in v vsaki družbi. Kristjan tudi ne bo oboževal revolucije: zločin je zločin, tudi če je storjen v imenu revolucije. V tem ozračju vidimo, kaj pomeni krščanstvo za človeka in družbo: resnični pogled na svet (ne bajke), treznost (brez poveličevanja zemeljskega), utrjevanje vesti (ne suženjske vdanosti ljudem).

c) Najpomembnejša naloga, ki jo imamo slovenski kristjani danes, je **PRIČEVANJE ZA BOGA**. Kot da je Bog izročil svojo usodo v brezbožnem okolju med slovenskim narodom v naše slabotne roke. Človek je v svojem bistvu popotnik. Najgloblja zahteva njegovega bitja je iti naprej. Človek je zdrav, dokler ima pred seboj nova obzorja. Tu ne trpi nobene omejitve, kajti neskončnost, ki jo nosi v sebi, terja neskončnost, ki je Bog. Kaže, da se to spoznanje vse bolj širi in polagoma prodira v zavest človeka: Bog, edina prihodnost človeštva. Vse bolj čutimo, da je on v svobodni, v ljubezni, v prijateljstvu, v dobroti, v lepoti, v veselju, povsod.

enkratna priložnost za krščanstvo

Ludek Pachman živi že od leta 1972 v izgnanstvu. Na Češkem je bil znan kot odličen šahist. Dosegel je naslov velemejstra. Istočasno se je udeleževal kot časnikar in publicist. Že leta 1943 se je proučeval za marksista. Dve leti za tem je postal član komunistične partije. Leta 1968 se je pridružil Dubčeku in se aktivno vključil v „praško pomlad“. Po njenem zatonu ga je čakala ječa. Ko je bil spuščen na svobodo, se je vrnil v katoliško Cerkev. Zaradi verskega prepričanja so ga ponovno zaprli in obsodili še na dve leti ječe. Ko jih je prestal, so ga izgnali iz države. Zatekel se je v Zahodno Nemčijo, kjer živi sedaj s svojo družino.

Zadnje tedne je imel številna predavanja po Južnem Tirolskem. Meni, da je marksistična ideologija vsaj na Vzhodu že dolgo ob svojo notranjo moč. Komunistična revolucija ni uspela. Namesto višjega življenjskega standarda je prinesla gospodarsko nazadovanje, namesto diktature delavskega sloja je prišlo do diktature političnih birokratov.

Namesto osvoboditve človeka po človeku je prišlo do največjega pomora v zgodovini. Sam Hruščov je v znanem referatu pred politbirojem sovjetske partije leta 1956 povedal, da je 11 milijonov sovjetskih državljanov postalo žrtev stalinističnih čistk, medtem ko Solženjcin govori o 40 do 50 milijonih pomorjenih.

Ni govora o kakšni socialni pravičnosti. Tisti, ki so v socialističnih vzhodnih državah najbolj izpostavljeni pritisku in najbolj izkoriščani, so prav delavci. Dobro zaslužijo predvsem tisti, ki pripadajo aparatu oblasti. Partijski funkcionar zasluži trinajstkrat več kot specializiran delavec; specializiran zdravnik prejema tretjino plače jetniškega paznika. Najboljše socialno zavarovanje je biti član partije.

Zdi se, da je evrokomunizem nekaj novega, pa je le kopija preteklih vzorcev. Že leta 1945 se je komunistična partija Češkoslovaške predstavila s programom, v katerem je bila „ljudska demokracija“ prikazana kot nekaj različnega od diktature proletariata in kot nova demokratična pot v socializem. Tudi takrat se je govorilo o političnem pluralizmu, ki da je splošno veljavno načelo socializma, govorilo se je o svobodi tiska in izražanja in o človekovih pravicah. Čehi so verjeli in tako je prišlo leta 1948 do prevrata ne zaradi kakšnega neposrednega sovjetskega vmešavanja, temveč po notranjih političnih silah. V šestih letih se je pokazalo, kako je bil ves program „ljudske demokracije“ zlagan. Od prevzema oblasti je bilo 176 usmrčenih, stotine ljudi je umrlo po zaporih, okoli 60.000 oseb je bilo iz političnih razlogov obsojenih na dolgotrajno ječo.

Evrokomunizem ostaja opt na marksistično pojmovanje človeka. V marksistično pojmovani družbi naj bi vsi, seveda če pripadajo istemu razredu, imeli iste interese, enako mislili in ravnali. Za take vrste bitij bi bil seveda socializem najbolj idealna rešitev vseh problemov. Toda ljudje niso kot mravlje. Vsak človek ima lastno zamisel, kako naj bi živel.

Zato se vsako komunistično gibanje, tudi v Zahodni Evropi, znajde pred sledečo izbiro: ali se odreči Marxovi zamisli družbe in človeka, kar bi seveda pomenilo razkroj komunizma, ali pa — in to je pot, za katero se komunisti vedno in povsod odločijo — ljudi s silo pripraviti, da storijo, kar je Marx od njih pričakoval.

Danes je lahko najti prepričane komuniste le še na Zahodu. V vzhodnem bloku marksisti vero v komunizem le še glumijo, v sebi pa komunizem prezirajo in se mu posmehujejo.

Socialistični sistem je najbolj slaboten tam, kjer je krščanstvo najbolj močno. Zadnja množična romanja na Poljskem pričajo o tem.

V vzhodnih državah se vera znova uveljavlja. Ljudje odkrivajo, da krščanstvo napolnjuje tisto praznino, ki jo pušča za sabo marksistična ideologija.

Na Zahodu je drugače: marksizem se okorišča z brezbriznostjo ljudi, ki se zanimajo le za avtomobile in čim večji življenjski standard, svoboda pa jim pomeni nekaj samo po sebi umevnega.

Za Pachmana se nova pomlad pripravlja nekje na Vzhodu. Krščanstvo je jamstvo, da bo znova pridobljena svoboda imela pozitivno vsebino. Pri tem Pachmana obletava čudna misel: ko se bo nekega čudovitega pomladanskega dne kot starec vrnil v svojo svobodno domovino, se bo pridružil solidarnostnim akcijam, ki jih bodo na Vzhodu organizirali v oporo idejnim oporečnikom zoper komunizem v Italiji in Franciji.

Izbira je jasna in obenem preprosta: Evropa bo ali krščanska in s tem svobodna, ali pa bo to Evropa brez vere in zato tudi brez svobode.

RADIO KÖLN:

Vsak dan od 15.30 do 16.00, ob nedeljah tudi od 9.00 do 9.35 (vedno na kratkih valovih 41 in 49 m).

Na sporedu so dnevne novice, politične razlage, razgovori, zanimivosti iz kulturnega in gospodarskega življenja.

Poleg tega imajo Slovenci v ZR Nemčiji možnost, da pošiljajo prek kölnskega radia domov voščila, pozdrave in glasbo po želji. Naslov: Deutsche Welle, (Südosteuropa-Redaktion), Postfach 100444, 5000 Köln 1.

RADIO VATIKAN:

Vsak dan ob 19.00 (na kratkih valovih 31,10; 41,38 in 48,47 m in na srednjem valovih 196 m).

moj skriti zaveznik

Še preden so prinesli črno kavo, sva začela burno razpravljati. Gospod Gvido je bil zelo razgledan na mnogih področjih.

Takoj na začetku je povedal, da je kritičen do vere in Cerkve, še posebej pa do duhovnikov. Sipal je name očitke iz zgodovine in razne ugovore.

Bil sem na to pripravljen. Opirjel sem se načela: „Resnica vas bo osvobodila“. Priznaval sem na vsej črti, kar je Cerkve v zgodovini res zagrešila in kar so res zagrešili duhovniki.

Šel sem v duhu evangelija s svojim nasprotnikom še korak naprej: „In kaj vse danes narobe storimo in se bo to v zgodovini pokazalo, da ni dobro! In kakšne osebne napake imamo danes! Ni treba iti naprej v zanesljivo zgodovino! Kar pri sedanjosti se ustaviva! In kakšne napake bodo delali v prihodnje, vse do konca zgodovine! Kristus nas je v evangeliju na to opozoril: „Pustite ljuljko in pšenico skupaj do žetve!“ Celó to je zapisano, da duhovnik mora biti obdan s slabostjo, da laže razume tiste, ki so mu zaupani. Kljub temu se skozi vse to le razodeva božji prst, božje delovanje v zgodovini in v našem osebnem življenju.“

Ko je izstrelil skoraj že vse svoje naboje, sem ga vprašal: „Gospod Gvido, ali verujete v Boga in večno življenje? Za vas osebno je namreč to odločilno vprašanje, vse drugo je manj pomembno.“

„V Boga verujem.“

„V osebnega Boga ali pa v neko nejasno višjo silo?“

„Se razume, da v osebnega Boga.“

„Kaj pa v večno življenje?“

„O tem nisem prepričan.“

„Zame je dovolj, da verujete v osebnega Boga Stvarnika. Če vanj verujete, potem morate verovati tudi v večno življenje.“

„Zakaj?“

„Če pregledate naravo, koliko je vanjo izliti zamisli, zakonitosti, modrosti, smotrnosti, lepote in bogastva, kjer nižje služi višjemu — kako si potem predstavljate Boga Stvarnika, ki je vse v naravi modro ustvaril in uredil, edino človeka, to svojo največjo umetnino, najvišji dosežek vidnega stvarstva, edino njega bi pustil brez višjega, njegovi naravi ustreznega cilja? Potem bi bil človek spaček, ponesrečeno bitje, ki z vsem srcem hrepeni po življenju in sreči, obsojen pa bi bil na kratkotrajno in s toliko trpljenja prežeto življenje. Ali naj bi bil smisel človekovega življenja nesmisel? Strel v prazno? Te napake modremu, velikemu Stvarniku ne smemo pripisovati. Zato pa morate izbirati: ali verujete v Boga Stvarnika in potem morate verjeti tudi v človekov višji namen, v njegovo pravo srečo in trajno življenje; ali pa ne

misli ob zadnjem teološkem tečaju v ljubljani

Zelo bistveno se mi zdi razločevanje med vero in ideologijo. Medtem ko je ideologija do človeka večkrat nestrpna, totalitarna, označena vera načelo sprave, odprtosti in ljubezni kot predpogoj za mirno sožitje v Babilonu posameznikov. Ideologija se zapira vase, v svoj sistem, usužnjuje. Vera pa se nasprotno ne da uokviriti, človeka odpira in osvobaja. Tako je treba dostikrat priznati, da marksizem, ki religijo napačno prišteva k ideološki usmerjenosti, sam globoko brede v valove ideologije. Žal pa mnogokrat velja tudi obratno.

Marksistični ateizem je v zvezi s totalitarizmom, kadar vnaprej zanika vsako smiselnost vernosti ali se proti njej celo prizadevno bojuje. Marxov sistemski material-

verujete v posmrtno življenje, potem morate zanikati tudi Boga.“

Gospod Gvido je prisluškoval odmevom mojih besed v svoji duši in se dobrodušno smejal. Razbral sem, da je tam v njegovi notranjosti živel še neki jaz, njegov boljši jaz, ki si je na tihem želel to rešitev. Sam ni našel poti iz svojih dvomov. Sedaj sva hodila skupno. Pripeljal sem ga na razgledni stolp, s katerega je bil poseben razgled.

Še sva nadaljevala. Govorila sva o parapsiholoških pojavih, ki potrjujejo vero v duhovnost duše. In o Kristusu. Čemu je šel prostovoljno v trpljenje in smrt? Za prazen nič? Potem bi morali črtati iz evangelija tolikokrat ponavljane njegove besede „večno življenje“, „da bi imeli večno življenje“.

Popila sva kavo. Povabil me je, naj še pridem.

In sem še prihajal. Ostal je debater do konca. Ob debatah je rasel v njem kristjan. Ko je prišla ura in je potrkalo, je rekel ženi, naj pokliče duhovnika.

P. B.

zem nima prostora za Boga, za odprtost in svobodo drugačnosti. Naše konkretno družbeno življenje se bo glede na vero normaliziralo šele tedaj, ko bo v njem odpadlo sleherno razločevanje med vernimi in nevernimi.

Kristjan in pravica bi morala biti nerazdružljiv pojem. Herojstvo ni premagati sovražnika z močjo in zvitostjo, herojstvo je premagati sovraštvo. Dostikrat je herojstvo tudi življenje iz prepričanja. Po vesti smo dolžni ravnati v skladu s prepričanjem, ne glede na zunanje posledice. Zato pa sta potrebna tudi boj in žrtev za vrednoto. Izbrati večje dobro oziroma manjše zlo je včasih herojsko dejanje.

V srcih mladih, tudi ateistov, ki so se odprli delovanju Duha, zorijo semena za jutrišnje sadove.

mali oglasi

● JANKOVIČ, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● PREVAJALSKA PISARNA v Münchnu uredi uradno prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč: Dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, telefon (089) - 14 13 702.

● PREVAJAM iz slovenščine v nemščino in obratno. Vse prevode sodno overovim. Prevode opravi hitro in poceni: MONIKA ZIBELNIK, Franz-Albert-Str. 12, 8000 München 50, tel. 812 30 59 — zvečer.

● Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu BLED, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občutje med slovenskim osebjem. Lastnik Vin-ko Levstik.

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. Obrnite se naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Biesenstr. 30, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. Telefon 02103-44 5 62. Informacije dobite pismeno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● GRADBENA PARCELA blizu Maribora je ugodno naprodaj. — Pojasnila daje: Marija Grandošek, Dillmannstr. 1, D-7 Stuttgart 1, BRD; telefon 07 11 / 29 26 33, ali: Mirko Grandošek, Gradiška 46a, YU-62211 Pesnica; telefon 062/68 6 57.

● GRADBENO PARCELO 3200 m² ob glavni cesti v Kočevju (Slovenija) ugodno prodam. — Informacije daje: Hanna Knizia, D-5620 Velbert 1, BRD; telefon 0 21 24/6 11 62.

● HIŠO z gospodarskim poslopjem in vrtom, skupno 1400 m², ob glavni cesti Krško-Brežice, prodam. Primerno tudi za obrt-lokacijo. Cena po dogovoru. — Informacije dobite po telefonu 068/71 7 74 ali na naslov: Jože Kos, Stara vas, Ob potoku 5, YU-68270 Krško.

● NOVO HIŠO v Logarovcih pri Ljutomeru ugodno prodam. — Za natančnejša pojasnila se obrnite na: Jakob Zabota, D-7000 Stuttgart 61, Raichbergstr. 14, BRD.

pozor!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

Vzemi in beri!

Tomaž Kovač, V ROGU LEŽIMO POBITI. (96 strani, broš. 20 šil.)

V odličnem uvodu prikaže pisatelj medvojno dogajanje v Sloveniji, kot ga gledajo objektivni zgodovinarji, potem pa naniza osebna pričevanja članov slovenske protikomunistične vojske, ki so jih Angleži konec maja 1945 z zvižaco vrnili iz Vetrinja na Koroškem (kamor so se zatekli kot politični begunci ob koncu zadnje svetovne vojne) v Slovenijo, kjer so se potem kot redke priče rešili iz skupnega groba v Kočevskem Rogu, v katerem počiva na tisoče njihovih tovarišev.

To knjižno delo je prispevek k objektivni slovenski zgodovini, ki bo, kar upamo, nekoč napisana brez izkrivljanja resnice. Kajti le ona more biti pot k rešitvi in nadaljnjemu zdravemu življenju našega naroda.

Matjaž Klepec, TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO. (102 str., broširano, 35 šil.)

Podobno kot v prejšnji je tudi v tej knjižici opisana usoda slovenskih protikomunističnih vojakov, ki so bili nasilno vrnjeni po izdaji Angležev iz Vetrinja v Slovenijo po drugi poti kot oni, ki so bili pobiti v Rogu: skozi Pliberk v Teharje pri Celju. Vse ugotovitve o resničnosti dogajanja v prejšnji knjigi veljajo tudi za to.

Knjigi lahko naročite pri Mohorjevi knjigarni, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt-Celovec, Austria.

rezervirano za smeh

Avtomobilist skoz okno policaju na križišču: „Koliko bi me stalo, ko bi zapeljal skozi rdečo?“

„Toliko, da bi bili čisto zeleni.“

Marsikdo bi bil bojzaljivec, ko bi imel pogum za to.

Na ladji.

„Gospod kapitan, ali se ladje pogosto potopijo?“

„Ne, milostljiva, le enkrat.“

Stopnjevanje razkošja: lastni avto, lastna vila, lastno mnenje.

„John, s kakšno hitrostjo voziš?“

„Dvajset kilometrov na uro.“

„Vozi, prosim, enaindvajset kilometrov na uro: rad bi gledal smrti v obraz.“

„Ženka, kje si pa dobila recept za to gobovo juho, ki je tako okusna?“

„V neki kriminalki.“

„Na tej klopi sva se razšla s Tomažem.“

„Ali je bilo zelo ganljivo?“

„Niti ne. Njega ni bilo, sem pa še jaz odšla.“

„Ali je konec tega romana srečen?“

„Pa ne vem. Piše le, da sta se poročila.“

„Dajte mi, prosim, sedem gladiatorjev!“

„Najbrž mislite gladiole?“

„Saj res, gladiatorji so vendar grelci.“

Škotu se čudijo, od kod ima tako lep prstan.

„Oče mi ga je na smrtni postelji prodal.“

V vaški gostilni so sedeli kmetje in pili pivo. Po devetih zvečer je stopil v krčmo tudi nočni čuvaj. Ker je sedel in naročil vrček piva, mu je neki kmet zaklical: „Pojdi no čuvat vas, nam bodo vse pokradli!“

„Le kdo,“ je odgovoril čuvač, „saj ste vsi tu.“

„Mihec, pojdi se vendar igrat s prijatelji!“

„Ali bi se ti igrala z nekom, ki goljufa?“

„Jaz gotovo ne.“

„No, vidiš, oni se tudi nočejo.“

Arhitekt polirju: „Pri gradnji ste moje načrte čisto spremenili!“

Polir: „A, zato se mi redno dogaja, da vselej, kadar hočem stopiti na balkon, padem na vrt!“

Učiteljica učencem: „Če kdo ne razume, naj vstane!“

Nihče od učencev ne vstane.

Končno se dvigne Janez: „Da ne boste samo vi stali.“

Polir je vprašal zidarja, zakaj ne dela.

„Ne morem, trese me,“ je odgovoril zidar.

„Dokler vas bo treslo, boste sejali pesek.“

Triletni Matjaž že zna ravnati z gramofonom in ploščami. Zvečer mu mama pri postelji zapoje nekaj pesmi. Ko že hoče oditi, ji pravi Matjaž:

„Počakaj, mama, te bom obrnil!“

Neka gospa je po telefonu naročila v trgovino zavojček paprike.

„Ali bi mi jo lahko pripeljali na dom?“ je vprašala.

„Žal, ne gre,“ je vljudno odgovoril trgovec, „vajenec je pravkar peljal s tovornjakom drugi stranki Maggi kocko za juho.“

Desetar vojaku: „Zakaj imaš ušesa?“

Vojak: „Da vidim.“

Desetar: „Si znorel?“

Vojak: „Ko bi ne imel ušes, bi mi kapa zlezla na oči in bi ne videl.“

„Kadar umivam svoj avto, začnem vselej pri registrski tablici.“

„Zakaj pa to?“

„Da se prepričam, ali res umivam svojega.“

yu-smeh

ČE POŠLJEŠ DIREKTORJA NA ZATOŽNO KLOP, MU ZA TO ŠE NI TREBA PLACATI DNEVNICE.

Moralnopolitično neoporečen človek se že rodi.

NE PRITISKAJTE ME OB ZIDI ALI NE VESTE, DA JE POD SPOMENIŠKIM VARSTVOM?

Elektrika se je spet podražila. Recite si: „Namesto za 19,4 % se je govorilo celo o znatno višjem odstotku — še kar dobro smo jo odnesli.“

NA MADŽARSKEM OBCUTNE PODRAŽITVE. PA SO SE SOSEDEJE LE NEKAJ NAUČILI OD NASI!

Tisti, ki mlatijo prazno slamo, žanjejo po večkrat na leto.

Po Pavlihu

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Rot, 62 Offley Road, London S. W. 9 (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 83 56).

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz. (Tel. 03124 - 23 59).

P. Janko Bohak OFM, Canisianum, 6020 Innsbruck (Tel. 0522 - 22 9 59)

Ivan Tomažič, Albertgasse 48 („Korotan“), 1080 Wien VIII.

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad. Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eidsen, 3630 Maasmechelen.

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1/361-80-68).

Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Jure Rode, Collegio Pio Latino, Via Aurelia Antica 408, 00165 Roma.

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Anton Štekl, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus, (Tel. 030-

785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030-784 84 34).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstraße 29. (Tel. 0208 - 64 09 76

ali 64 11 72).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdähler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Mirko Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611-63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 9 79 13).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eidsen, 3630 Maasmechelen, Belgie.

SVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

SVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.

(Tel. 01/50 31 32).

P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).